

**ZATVORENI DOBROVOLJNI MIROVINSKI FOND
HRVATSKOG LIJEČNIČKOG SINDIKATA**

Godišnje izvješće
za godinu koja je završila
31. prosinca 2022. godine

Sadržaj

Stranica

Izvješće poslovodstva	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu godišnjeg izvješća	5
Izvješće neovisnog revizora	6
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	11
Izvještaj o finansijskom položaju	12
Izvještaj o promjenama u neto imovini Fonda	13
Izvještaj o novčanim tokovima	14
Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda	15
Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda	16
Bilješke uz finansijske izvještaje	17

1. Poslovne aktivnosti

Predmet poslovanja Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku: „Društvo za upravljanje“) je isključivo osnivanje obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova i upravljanje tim fondovima u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 29/18 i 115/18) (u nastavku „Zakon“).

Na dan 31. prosinca 2022. godine Društvo za upravljanje je upravljalo sa slijedećim obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima:

- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C,
- Raiffeisen dobrovoljni mirovinski fond,
- Raiffeisen zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond,
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Ericsson Nikola Tesla,
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Hrvatskog liječničkog sindikata,
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond T-HT.

Osnivanje i djelovanje dobrovoljnih mirovinskih fondova do 20. veljače 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog zakona u narednim godinama. Dana 20. veljače 2014. godine na snagu je stupio Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14) te je od navedenog datuma poslovanje dobrovoljnih mirovinskih fondova uređeno posebno od poslovanja obveznih mirovinskih fondova.

Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Hrvatskog liječničkog sindikata (u nastavku „Fond“) je osnovan je kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona. Fond je 24. ožujka 2004. godine dobio odobrenje za rad, a s radom je započeo 1. srpnja 2004. godine.

Tablica: broj članova i imovina pod upravljanjem Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine

Fond	Broj članova	Neto imovina pod upravljanjem (u mil. HRK)
HLS	733	37,68
Tržišni udio	1,54%	2,75%

Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Ulaganjem sredstava Fonda Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik.

1. Poslovne aktivnosti (nastavak)

Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa Zakonom. Fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz ciljane strukture ulaganja te najvećeg dopuštenog statutarnog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu definiranu Prospektom Fonda.

Tablica: *struktura ulaganja Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine*

Vrsta imovine	Udio
Dionice i dionički fondovi	39,92%
Obveznice i obveznički fondovi	51,78%
Novac, potraživanja i obveze	8,29%
Ukupno	100,00%

Udio inozemne imovine Fonda na dan 31. prosinca 2022. iznosio je 35,32% (31. prosinca 2021.: 32,42%).

Prinos koji Fond ostvaruje rezultat je upravljačke politike Društva za upravljanje. U 2022. godini Fond je ostvario prinos od -6,88% (31. prosinca 2021.: 9,92%). Prosječan prinos od osnutka Fonda do 31. prosinca 2022. godine iznosi 6,05% (31. prosinca 2021.: 6,84%) i izražen je na godišnjoj razini. Prinos Fonda predstavlja postotnu razliku između cijene udjela na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa.

2. Financijski rezultat

Neto imovina Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine iznosila je 37,68 milijuna kuna (31. prosinca 2021.: 38,78 milijun kuna) te je ista pala za 2,85% (31. prosinca 2021.: porast od 14,71%) u odnosu na kraj prethodne godine.

Prema klasifikaciji financijskih instrumenata, u ukupnoj imovini fonda sa 25,32% (2021.: 29,48%) sudjeluje financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, dok imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka sudjeluje sa 50,74% (2021.: 52,57%).

3. Budući razvoj Fonda

Društvo za upravljanje će upravljati Fondom u svoje ime i za zajednički račun članova Fonda na način da će prikupljati novčana sredstva uplatama doprinosa članova Fonda te ulagati ta sredstva u skladu sa Zakonom uz uvažavanje načela sigurnosti razboritosti i opreza, smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja, održavanja odgovarajuće likvidnosti, te zabrane sukoba interesa vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Cilj upravljanja Fondom je povećati vrijednost imovine Fonda isključivo u korist članova i radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda.

4. Otkup vlastitih dionica

Društvo za upravljanje u 2022. i 2021. godini nije otkupljivalo vlastite dionice.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo za upravljanje u ime i za račun Fonda u 2022. godini nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

6. Podružnice Društva

Fond nema podružnice.

7. Financijski instrumenti i povezani rizici

Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Fond ima umjereni konzervativni profil rizika koji proizlazi iz ciljane strukture ulaganja te najvećeg dopuštenog statutarnog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu definiranu Prospektom Fonda. Način upravljanja rizicima objašnjen je u *bilješci 15: Financijski instrumenti i upravljanje rizicima*.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge financijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda.

Najznačajnije vrste financijskih rizika kojima je Fond izložen su tržišni rizik, koji uključuje kamatni rizik, cjenovni rizik i tečajni rizik, te kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Kamatni rizik

Fond je izložen kamatnom riziku koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom. Na izještajni datum ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom, a utjecaj kamatnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u *bilješci 14: Financijski instrumenti i upravljanje rizicima*.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost financijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište te u udjele u investicijskim fondovima vezane uz dioničke indekse ili kada isti ulažu u vlasničke vrijednosnice. Utjecaj cjenovnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u *bilješci 14: Financijski instrumenti i upravljanje rizicima*.

Tečajni rizik

Fond može ulagati u financijske instrumente nominirane u stranoj valuti. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja kune u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda. Kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku koriste se terminski ugovori. U 2022. godini Društvo za upravljanje je ugovaralo devizne forward transakcije u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika. Utjecaj tečajnog rizika na imovinu objašnjen je u *bilješci 14: Financijski instrumenti i upravljanje rizicima*.

7. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospijeća. Također, kreditni rizik proizlazi iz mogućnosti da suprotna ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze. Na izještajni datum kreditnom riziku bila je izložena sljedeća financijska imovina: novac i novčani ekvivalenti, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države i korporativni izdavatelji. Na izještajni datum utjecaj kreditnog rizika na imovinu Fonda bio je vrlo nizak. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da se prodajom financijske imovine ne ostvare cijene koje su približno jednake fer vrijednosti te imovine (rizik likvidnosti imovine) ili rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne strane i kratkoročnih obveza s druge strane (rizik novčanog tijeka). S obzirom da se ulaganja Fonda sastoje uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice, te da se u sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu lako prodati, ali uzimajući u obzir veličinu Fonda, na datum izještavanja rizik likvidnosti imovine bio je vrlo nizak. S obzirom da je na datum izještavanja Fond imao značajna novčana sredstva i kratkoročne novčane ekvivalente koji su bili značajno veći od kratkoročnih obveza Fonda te da su se putem repo ugovora mogla uzajmiti dodatna novčana sredstva u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti, na izještajni datum rizik likvidnosti novčanog tijeka bio je vrlo nizak.

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu godišnjeg izvješća

Temeljem Zakona o računovodstvu (NN. br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22) (u nastavku: "Zakon o računovodstvu"), Uprava Društva za upravljanje dužna je osigurati da za svaku finansijsku godinu finansijski izvještaji Fonda budu sastavljeni u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN, br. 104/17, 98/20 i 146/22), tako da će prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijsko stanje Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine kao i njegove rezultate poslovanja za svako prezentirano razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava Društva za upravljanje očekuje da će Fond u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje pri izradi finansijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće;

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i;
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Fond nastaviti poslovanje, nije primjerena.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju finansijski položaj Fonda i dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda. Pored toga, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za čuvanje imovine Fonda te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna i za pripremu i sadržaj Izvješća poslovodstva u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Izvješće poslovodstva, sastavljeno je sukladno zahtjevima članka 21. Zakona o računovodstvu i odobreno je za izdavanje od strane Uprave Društva za upravljanje i potpisano je s tim u skladu. Finansijski izvještaji u nastavku odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje 31. ožujka 2023. godine, što je potvrđeno potpisom u nastavku.

U ime Uprave Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskom fondovima d.d., za Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Hrvatskog liječničkog sindikata:

Predsjednik Uprave

Gordan Šumanović

Članica Uprave

Eva Horvat

Raiffeisen
MIROVINSKO DRUŠTVO
Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Zagreb, Petrinjska 59

Član Uprave

Bojan Vuković

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.

Petrinjska 59

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

31. ožujka 2023.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Imateljima udjela u Zatvorenom dobrovoljnem mirovinskom fondu Hrvatskoga liječničkog sindikata

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja fonda Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Hrvatskoga liječničkog sindikata („Fond“), koji obuhvaćaju izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda, izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda, izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine i njegovu financijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Fonda u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti („IESBA Kodeks“) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključno revizijsko pitanje

Ključno revizijsko pitanje je ono pitanje koje je bilo, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjem smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tom pitanju.

Društvo upisano u sudske registre Trgovačkog suda u Zagrebu: MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 44.900,00 kuna; direktori društva: Dražen Nimčević, Katarina Kadunc; poslovna banka: Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, ř. račun: 2340009–1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obvezati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

© 2023. Za informacije, molimo kontaktirajte Deloitte Hrvatska.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Vrednovanje finansijske imovine koje se mjeri po fer vrijednosti	
Za računovodstveni okvir i računovodstvene politike vidjeti bilješku 2 „Pregled temeljnih računovodstvenih politika”, odjeljak „Finansijski instrumenti”. Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti bilješke 3, 4 i 9a uz priložene finansijske izvještaje.	
Ključno revizijsko pitanje: <p>U svojim finansijskim izvještajima Fond ima iskazanu finansijsku imovinu klasificiranu u portfelj „po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak”, i finansijsku imovinu klasificiranu u portfelj „po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit”, a koja se sukladno Međunarodnom standardu finansijskog izvještavanja 9 – <i>Finansijski instrumenti</i>, mjeri po fer vrijednosti.</p> <p>Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti uključuje vrijednosnice kojima se aktivno trguje, ali i one vrijednosnice koje ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne određuje koristeći tržišne cijene.</p> <p>Posljedično, pogrešan izračun fer vrijednosti navedenih finansijskih instrumenata može imati značajan utjecaj na neto vrijednost imovine Fonda.</p> <p>Mjerenje fer vrijednosti može uključivati prosudbe i procjene od strane Uprave Društva za upravljanje.</p> <p>Slijedom navedenog, odlučili smo uključiti vrednovanje finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kao ključno revizijsko pitanje tijekom naše revizije finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine.</p>	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije: <p>Kako bismo odgovorili na rizike povezane s ključnim revizorskim pitanjem dizajnirali smo i proveli sljedeće revizorske postupke:</p> <ul style="list-style-type: none">Provjeru operativne učinkovitosti dnevne interne kontrole između Društva za upravljanje i depozitarne banke preko koje Uprava Društva za upravljanje osigurava da je dnevna neto vrijednost imovine Fonda pod upravljanjem točna;Pregled i analizu portfelja vrijednosnih papira te provjeru jesu li vrijednosni papiri vrednovani u skladu s računovodstvenim politikama Fonda i sukladno primjenjivim računovodstvenim standardima koji određuju vrednovanje imovine;Pregled i usporedbu količina, odnosno nominalne vrijednosti vrijednosnih papira, s količinama odnosno nominalnim vrijednostima navedenim u konfirmaciji depozitarne banke Fonda i/ili Središnjeg klirinškog depozitarnog društva (SKDD-a).Usporedbu cijene na odabranom uzorku vrijednosnih papira kojima se trguje na aktivnom tržištu, po kojoj su cijeni vrednovani u izvještaju o finansijskom položaju s javno dostupnom cijenom na dan 31. prosinca 2022. godine;Pregled i analizu i provjeru ispravnosti prepostavki korištenih u izračunu fer vrijednosti instrumenata koji ne kotiraju na aktivnom tržištu i usporedbu dobivene vrijednosti s našim ponovnim izračunom

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja Fonda, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća poslovodstva Fonda koje je uključeno u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li Izvješće poslovodstva potrebne objave navedene u članku 21. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1. Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim finansijskim izvještajima.
2. Izvješće poslovodstva Fonda pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju poznавanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njegova okruženja stečenog u okviru revizije finansijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje finansijskim izvještajima

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz finansijskih izvještaja u skladu s zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj, i za one interne kontrole za koje Uprava Društva za upravljanje odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo za upravljanje.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva za upravljanje.
- Ocjenujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Deloitte.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Ostale obveze izvještavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Glavna skupština Društva za upravljanje nas je imenovala revizorom Fonda 26. travnja 2022. godine za potrebe revizije priloženih finansijskih izvještaja. Naš neprekiniti angažman traje ukupno 2 godina te se odnosi na razdoblje 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2022. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizijskom odboru Društva za upravljanje 31. ožujka 2023. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu za upravljanje i Fondu pod njegovom kontrolom nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.

Katarina Kadunc

Direktor i ovlašteni revizor

Deloitte d.o.o.

31. ožujka 2023. godine

Radnička cesta 80,

10 000 Zagreb,

Republika Hrvatska

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	2021.	2022.
	Neto realizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata	3	767.623	(99.375)
73	Realizirani dobici od financijskih instrumenata	3	991.595	922.688
63	Realizirani gubici od financijskih instrumenata	3	(223.972)	(1.022.063)
	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	2.727.832	(1.441.912)
72-62	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	4a	2.456.143	(1.544.876)
71x-60x	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4b	271.689	102.964
	Ostali prihodi		1.364.688	1.641.960
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	5	417.843	403.667
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		618.080	864.246
74	Prihodi od dividendi	5a	328.733	370.663
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		-	-
76	Ostali prihodi		32	3.384
	Ostali financijski rashodi		(611.528)	(852.643)
67	Rashodi od kamata		-	-
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		(611.528)	(852.643)
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		-	-
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u financijske instrumente		-	-
	Ostali rashodi		(575.532)	(594.594)
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	6	(545.920)	(562.595)
65	Naknada depozitaru	7	(6.816)	(6.751)
66	Transakcijski troškovi		(22.796)	(25.248)
64y	Umanjenje ostale imovine		-	-
69	Ostali dozvoljeni troškovi fonda		-	-
	Dobit ili gubitak		3.673.083	(1.346.564)
	Ostala sveobuhvatna dobit		(272.995)	(1.341.067)
	<i>Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata</i>		-	-
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri</i>		(272.995)	(1.341.067)
	- nerealizirani dobici/gubici		(272.995)	(1.341.067)
	- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		-	-
	Promjena revalorizacijskih rezervi: računovodstvo zaštite (učinkoviti dio)		-	-
	- dobici/gubici		-	-
	preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		-	-
	Ukupna sveobuhvatna dobit		3.400.088	(2.687.631)

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o finansijskom položaju
Na dan 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješke	31.12.2021.	31.12.2022.
Imovina fonda				
10+18*	Novčana sredstva	8	1.487.038	3.178.097
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija		-	-
55+18*	Repo ugovor i slični ugovori o kupnji i ponovnoj prodaji vrijednosnih papira		-	-
	Prenosivi vrijednosni papiri:		30.883.038	29.237.881
30+32+40+41+18*	- koji se vrednuju po fer vrijednosti	9a	25.407.082	23.388.288
	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		25.407.082	23.388.288
	b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu		-	-
	c) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		-	-
50+18*	- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	9b	5.475.956	5.849.593
31+51	Instrumenti tržišta novca		-	-
33x	Udjeli UCITS fondova	10	5.922.796	4.960.423
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	10	540.352	353.420
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova		-	-
35	Izvedeni finansijski instrumenti		-	-
55	Ostala finansijska imovina		-	-
raz 1(osim kt 10)+39+49	Ostala imovina	11	8.043	4.957
Ukupna imovina				
990-994			38.841.267	37.734.778
Izvanbilančna evidencija aktiva				
			6.291.977	10.147.950
Obveze fonda				
20	Obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente		-	-
21+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	12,13	3.436	7.320
22+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		-	-
23	Obveze prema mirovinskom društvu		48.466	47.664
24	Obveze prema depozitaru		582	572
26	Obveze prema imateljima udjela		6.387	1.536
25+27+28*	Ostale obveze fonda		150	1.761
Ukupno obveze fonda				
			59.021	58.853
Neto imovina fonda				
			38.782.246	37.675.925
Broj izdanih udjela				
			121.749,8503	127.019,8521
Cijena udjela fonda				
			318,5404	296,6145
Obveze fonda prema izvorima imovine				
90	Novčani primici		38.233.781	41.560.995
90x	Novčani primici s osnova uplata na osobni račun člana		32.729.402	35.706.245
90y	Novčani primici s osnove promjene članstva		1.856.756	1.856.756
90z	Novčani primici po osnovi državnih poticaja		3.647.623	3.997.994
93	Novčani izdaci		(12.852.142)	(14.598.046)
93x	Novčani izdaci s osnova isplata mirovina		(12.383.032)	(14.105.646)
93y	Novčani izdaci s osnove promjene članstva		-	(1.052)
93z	Novčani izdaci zbog smrti člana		(469.110)	(491.348)
94	Dobit/gubitak tekuće poslovne godine		3.673.083	(1.346.564)
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		8.504.018	12.177.101
96	Rezerve fer vrijednosti		1.223.506	(117.561)
96x+96y	- fer vrijednost finansijske imovine		1.223.506	(117.561)
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite		-	-
Ukupno obveze prema izvorima imovine				
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva		38.782.246	37.675.925
			6.291.977	10.147.950

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2021.	2022.
Dobit ili gubitak	3.673.083	(1.346.564)
Ostala sveobuhvatna dobit	(272.995)	(1.341.067)
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja fonda (sveobuhvatna dobit)	3.400.088	(2.687.631)
Primici s osnova uplata na osobni račun člana	3.417.721	2.976.843
Primici s osnove promjene članstva	12.019	-
Primici s osnove državnih poticaja	356.295	350.371
Izdaci s osnova isplata mirovina	(2.049.030)	(1.722.614)
Izdaci s osnove promjene članstva	-	(1.052)
Izdaci zbog smrti člana	(164.972)	(22.238)
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s udjelima fonda	1.572.033	1.581.310
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine fonda	4.972.121	(1.106.321)

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

	2021.	2022.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	(2.183.006)	98.818
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira	5.541.980	7.682.515
Izdaci za kupnju prenosivih vrijednosnih papira	(5.216.180)	(9.015.260)
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca	-	-
Izdaci za kupnju instrumenata tržišta novca	-	-
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova	1.000.145	3.768.612
Izdaci za kupnju udjela investicijskih fondova	(3.912.662)	(2.789.502)
Primici od ulaganja u izvedene financijske instrumente	66.720	899.236
Izdaci za ulaganje u izvedene financijske instrumente	(68.840)	(982.118)
Primici od dividendi	322.875	374.449
Primici od kamata	647.075	753.530
Izdaci za kamate	-	-
Primici po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o prodaji i ponovnoj kupnji	-	5.912.562
Izdaci po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o kupnji i ponovnoj prodaji	-	(5.926.062)
Izdaci od naknada za upravljanje	(539.498)	(563.433)
Izdaci za naknade depozitaru	(6.794)	(11.351)
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove fonda	(15.058)	(10.983)
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti	2.853.619	3.034.731
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti	(2.856.388)	(3.028.108)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	1.561.626	1.576.494
Primici s osnova uplata na osobni račun člana	3.412.521	2.986.904
Primici s osnove promjene članstva	12.019	-
Primici s osnove državnih poticaja	356.295	350.371
Izdaci s osnova isplata mirovinha	(2.053.537)	(1.728.901)
Izdaci s osnove promjene članstva	-	(1.052)
Izdaci zbog smrti člana	(164.972)	(22.238)
Ostali primici iz financijskih aktivnosti	-	-
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti	(700)	(8.590)
Efekti promjene tečaja stranih valuta	15.798	15.749
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava	(605.582)	1.691.061
Novac na početku razdoblja	2.092.618	1.487.036
Novac na kraju razdoblja	1.487.036	3.178.097

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	Tekuće razdoblje	31.12.2021. (n)	31.12.2020. (n-1)	31.12.2019. (n-2)	31.12.2018. (n-3)
Neto imovina fonda	37.675.925	38.782.246	33.810.125	31.301.200	26.366.790
Broj udjela fonda	127.019,8521	121.749,8503	116.674,5531	107.225,7963	98.304,0317
Cijena udjela fonda	296,6145	318,5404	289,7815	291,9186	268,2168

	Tekuće razdoblje	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2018.
Prinos fonda	(6,8833)%	9,9243%	(0,7321)%	8,8368%	(0,4833)%
Pokazatelj ukupnih troškova	1,5900%	1,5800%	1,5739%	1,5653%	1,5751%

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima putem kojih je fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju	Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe
JANE STREET FINANCIAL LIMITED	16,83%	0,00%
BOFA SECURITIES (BAML)	16,01%	0,08%
BAADER BANK AG	12,04%	0,16%
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	13,28%	0,03%
FLOW TRADERS	11,53%	0,00%
OTP BANKA D.D.	13,18%	0,00%

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Metoda vrednovanja	Pozicije	Zadnji dan prethodne poslovne godine	% NAV	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	31.870.230	82,18	28.702.131	76,18
od toga tehnikama procjene	10.778.488	27,79	9.948.477	26,41
	Financijske obveze	3.436	0,01	7.320	0,02
od toga tehnikama procjene	3.436	0,01	7.320	0,02
Amortizirani trošak	Financijska imovina	6.971.037	17,97	9.032.647	23,97
	Financijske obveze	150	-	1.761	-
Ostale metode	Ostala imovina	-	-	-	-
	Ostale obveze	55.435	0,14	49.772	0,13

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI

Fond koji je predmet izvještavanja

Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Hrvatskog liječničkog sindikata (u nastavku „Fond“) osnovan je kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 29/18 i 115/18) (u nastavku „Zakon“).

Fond je osnovan 24. ožujka 2004. godine, a započeo je s radom 1. srpnja 2004. godine.

Nadzor nad Fondom obavlja Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (u nastavku „Agencija“).

Društvo za upravljanje Fandom

U skladu sa Prospektom i Statutom Fonda, te odredbama Zakona, Fondom upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“), sa sjedištem u Zagrebu. Društvo za upravljanje je registrirano na Trgovačkom sudu u Zagrebu dana 27. rujna 2001. godine, a odobrenje za rad dobilo je 5. studenog 2001. godine. Društvo za upravljanje je u 100%-tном vlasništvu Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.

Dana 20. listopada 2014. godine Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d. promijenilo je naziv u Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. i njemu je pripojeno Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.

Društvo za upravljanje odgovara za poslovanje Fonda, kao i za štetu počinjenu vlasnicima udjela uslijed kršenja Zakona, Prospeksa i Statuta. Društvo za upravljanje Fondu zaračunava naknadu za upravljanje propisanu Zakonom.

Depozitar

Sukladno Zakonu, Društvo za upravljanje treba odabrati depozitara kojem će povjeriti čuvanje imovine Fonda.

Depozitar Fonda, do 17. svibnja 2021. je bila Addiko Bank d.d., Zagreb, a od 18. svibnja 2021. godine depozitar je Raiffeisenbank Austria d.d. (u nastavku „Depozitar“).

Društvo za upravljanje je odgovorno za izračun vrijednosti imovine Fonda, a Depozitar za potvrdu izračuna Društva za upravljanje. U skladu sa Zakonom Depozitar Fondu zaračunava naknadu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja

Strategija ulaganja Fonda je ostvarivanje primjerene stope prinosa na dulji rok ulaganjem imovine Fonda pretežno u hrvatska i inozemna tržišta vlasničkih i dužničkih vrijednosnica. Sukladno važećem Prospektu Fonda na datum izvještavanja, imovina Fonda isključivo se može sastojati od::

1. prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca:
 - a) koji su uvršteni ili se njima trguje na uređenom tržištu u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj, drugoj Državi članici ili državi članici Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u dalnjem tekstu: „OECD“) te
 - b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu u Republici Hrvatskoj, drugoj Državi članici ili državi članici OECD-a, koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost
2. nedavno izdanih prenosivih vrijednosnih papira, u koje Društvo u ime i za račun Fonda zadržava pravo ulagati, pod sljedećim uvjetima:
 - a) prospekt izdanja navedenih vrijednosnih papira uključuje obvezu da će izdavatelj podnijeti zahtjev za uvrštenje u službenu kotaciju burze ili na drugo uređeno tržište koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost, te
 - b) uvrštenje će se izvršiti u roku od jedne godine od izdanja, u protivnom će se prenosivi vrijednosni papiri smatrati neuvrštenima
3. udjela UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj, drugoj Državi članici ili udjela UCITS, odnosno otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom u državi članici OECD-a, pod sljedećim uvjetima:
 - a) takvi investicijski fondovi dobili su odobrenje za rad od strane Agencije, odnosno nadležnog tijela Države članice ili nadležnog tijela države članice OECD-a s kojima je osigurana suradnja s Agencijom, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom
 - b) razina zaštite za imatelje udjela takvih investicijskih fondova istovjetna je onoj koja je propisana za imatelje udjela UCITS fondova te su posebice propisi za odvojenost imovine, zaduživanje, davanje zajmova i prodaju prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca bez pokrića istovjetni zahtjevima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i upravljanje otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom
 - c) poslovanju takvih investicijskih fondova izvještava se u polugodišnjim i revidiranim godišnjim izvještajima kako bi se omogućila procjena imovine i obveza, dobiti i poslovanja tijekom izvještajnog razdoblja
4. udjela ili dionica u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionica ili poslovnih udjela u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima
5. depozita kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj Državi članici ili državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

6. izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje na uređenim tržištima iz točke 1. ovoga poglavlja ili izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje izvan uređenih tržišta iz točke 1. ovoga poglavlja (neuvrštene OTC izvedenice), u koje Društvo u ime i za račun Fonda zadržava pravo ulagati, pod sljedećim uvjetima:
 - a) temeljna imovina izvedenice sastoji se od finansijskih instrumenata obuhvaćenih točkama 1. i 2. ovoga poglavlja, finansijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje Fond može ulagati u skladu sa svojim investicijskim ciljevima navedenim u prospektu, odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona
 - b) druge ugovorne strane u transakcijama s neuvrštenim (OTC) izvedenicama su institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru te pripadaju kategorijama koje Agencija dodatno propisuje pravilnikom koji detaljnije određuje dozvoljena ulaganja Fonda, tržišta koja smatra uređenima te institucije koje se smatraju drugom ugovornom stranom i instrumente tržišta novca u koje je dopušteno ulagati
 - c) neuvrštene (OTC) izvedenice podliježu svakodnevnom pouzdanom i provjerljivom vrednovanju te ih je u svakom trenutku moguće prodati, likvidirati ili zatvoriti prijebojnom transakcijom po njihovoј fer vrijednosti na zahtjev Fonda
7. instrumenata tržišta novca kojima se ne trguje na uređenim tržištima iz točke 1. ovoga poglavlja, ako su izdani pod sljedećim uvjetima:
 - a) izdala ih je ili za njih jamči Republika Hrvatska, jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili središnja banka Republike Hrvatske, jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili središnja banka druge Države članice ili države članice OECD-a, Europska središnja banka, Europska unija ili Europska investicijska banka, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više Država članica, odnosno kojemu pripada jedna ili više članica OECD-a
 - b) izdal ih je društvo čijim se vrijednosnim papirima trguje na uređenim tržištima iz točke 1. ovoga poglavlja
 - c) izdao ih je ili za njih jamči subjekt koji podliježe bonitetnom nadzoru nadležnog tijela Države članice u skladu sa zakonima koji uređuju tržište kapitala i poslovanje kreditnih institucija ili subjekt koji podliježe ili udovoljava pravilima nadzora nadzornog tijela država članica OECD-a koja su istovjetna onima propisanima zakonima koji uređuju tržište kapitala i poslovanje kreditnih institucija ili
 - d) izdala ih je druga osoba koja ima odobrenje Agencije, pod uvjetom da ulaganja u takve instrumente podliježu zaštiti ulagatelja jednakoj onoj kojoj podliježu instrumenti iz podtočaka b) ili c) ove točke te pod uvjetom da je izdavatelj društvo čiji kapital i rezerve iznose najmanje 80 milijuna kuna i koje sastavlja i objavljuje svoje godišnje finansijske izvještaje u skladu s propisima kojima se uređuje računovodstvo poduzetnika i primjena standarda finansijskog izvještavanja, da je izdavatelj subjekt koji se, unutar grupe društava koja obuhvaća jednu ili nekoliko društava čije su dionice uvrštene na neko od uređenih tržišta, bavi financiranjem te grupa, ili da je izdavatelj subjekt čiji je predmet poslovanja financiranje posebnih subjekata za sekuritizaciju koja koriste bankovne kreditne linije
8. novca na poslovnom računu Fonda otvorenog kod Depozitara te na drugim računima kada je to potrebno radi realizacije ulaganja
9. druge vrste imovine koja je proizašla iz imovine iz točaka 1. do 8. ovoga poglavlja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Iznimno od prethodnih točaka ovog poglavlja, imovina Fonda može biti uložena:

- a) u instrumente s dugoročnom perspektivom ulaganja, kojima se ne trguje na uređenim tržištima, multilateralnim trgovinskim platformama (MTP) ili organiziranim trgovinskim platformama (OTP)
- b) u instrumente koje izdaje ili za koje jamči Europska investicijska banka u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja, europskih fondova za dugoročna ulaganja, europskih fondova za socijalno poduzetništvo i europskih fondova poduzetničkog kapitala.

Agencija pravilnikom detaljnije određuje dozvoljena ulaganja dobrovoljnih mirovinskih fondova, tržišta koja smatra uređenima te institucije koje se smatraju drugom ugovornom stranom i instrumente tržišta novca u koje je dopušteno ulagati.

Fond ima umjereni konzervativni profil rizika koji definira ciljanu strukturu ulaganja na način da:

1. ciljani udio imovine Fonda koju čine prenosivi dužnički vrijednosni papiri, investicijski fondovi koji pretežito ulažu u finansijske instrumente s fiksnim prinosom, instrumenti tržišta novca, depoziti i novčana sredstva na računu Fonda, te potraživanja i obveze Fonda iznosi 80% neto imovine Fonda,
2. ciljani udio imovine Fonda koju čine prenosivi vlasnički vrijednosni papiri, investicijski fondovi koji pretežito ulažu u vlasničke vrijednosne papire iznosi 20% neto imovine Fonda.

Udio imovine iz prethodnog stavka točke 2. može varirati, ovisno o tržišnim uvjetima, u rasponu od 0% do 55% neto imovine Fonda.

Korištenjem finansijskih izvedenica u svrhu efikasnog upravljanja imovinom, alokacija imovine Fonda će ostati u okvirima dopuštenih odstupanja od ciljane strukture.

Maksimalna naknada za upravljanje koju je moguće zaračunati iz imovine UCITS fondova i udjele ili dionice investicijskih fondova iznosi 2%.

Imovina Fonda mora se ulagati na način da bude valutno usklađena s obvezama Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Uprava i Nadzorni odbor

Upravljačku strukturu Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. čine:

Uprava

Gordan Šumanović – predsjednik Uprave

Eva Horvat – član Uprave

Bojan Vuković – član Uprave

Mladen Latković – prokurist

Nadzorni odbor

Anton Starčević – predsjednik Nadzornog odbora

Anita Cvanciger – zamjenica predsjednika Nadzornog odbora

Dubravko Lukač – član Nadzornog odbora

mr. sc. Zvonimir Savić – član Nadzornog odbora

Peter Žilinek – član Nadzornog odbora

Reviziski odbor

Anton Starčević – predsjednik Reviziskog odbora

Dubravko Lukač – zamjenik predsjednika Reviziskog odbora

Zvonimir Savić – član Reviziskog odbora

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnova za pripremu - Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN, br. 104/17, 98/20 i 146/22) izdanom od strane Agencije. Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije (u nastavku „MSFI“). Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim odredbama Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te u dijelu prezentacije izvještaja o finansijskom položaju i računu dobiti i gubitka, koji su pripremljeni u sukladno pravilniku Agencije.

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU, u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2022. godine.

Agencija je Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN br. 128/17, 114/18, 2/20 i 146/22) (u nastavku: "Pravilnik") propisala kako je Fond dužan propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerjenje te prestanak priznavanja imovine i obveza Fonda. Agencija se u Pravilniku poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerjenje finansijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9: *Finansijski instrumenti* („MSFI 9“), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2018. godine, osim ranije spomenutih odstupanja vezanih uz izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Obzirom da Fond fer vrednuje imovinu, smatra da priznavanje i mjerjenje ne odstupa značajno od zahtjeva MSFI-ja 9.

Pravilnikom je uvedena mogućnost odstupanja od MSFI-ja u računovodstvenim politikama dobrovoljnih mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj budući da dozvoljava određena izuzeća od pravila mjerjenja koja su propisana MSFI-jem 9, a odnose se na finansijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku, pri čemu društva za upravljanje mirovinskim fondovima mogu odabrati da mirovinski fondovi pod njihovim upravljanjem priznaju kreditne gubitke samo za finansijsku imovinu za koju postoji objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti. Navedeno izuzeće znači kako mirovinski fondovi priznaju umanjenje vrijednosti samo za nastale kreditne gubitke.

Društvo je odlučilo primjeniti ovo izuzeće od MSFI-a 9 za sve fondove kojima upravlja.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 31. ožujka 2023. godine.

Osnova za mjerjenje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala finansijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povijesnom trošku.

Agencija je „Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog mirovinskog fonda“ („Pravilnik“) propisala kako je Društvo za upravljanje dužno propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerjenje i prestanak priznavanja imovine i obveza mirovinskog fonda. Istim Pravilnikom, Agencija se poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerjenje finansijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9 koji su u primjeni od 1. siječnja 2018. godine, uz ranije spomenuta odstupanja vezana uz vrednovanje finansijske imovine Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Vremenska neograničenost poslovanja

Društvo za upravljanje, u trenutku odobrenja ovih finansijskih izvještaja očekuje i ima saznanja da Fond raspolaže odgovarajućim resursima za nastavak poslovanja. Stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Fonda iskazani su u hrvatskim kunama (HRK). Na dan 31. prosinca 2021. i 31. prosinca 2022. godine, službeni tečaj kune u odnosu na druge značajne valute bio je kako slijedi:

Valuta	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
1 EUR	7,517174	7,534500
1 USD	6,643548	7,064035
1 CHF	7,248263	7,651569
1 GBP	8,958615	8,495033

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda na snazi za tekuće izvještajno razdoblje

U tekućoj godini Uprava Društva za upravljanje je primijenila niz izmjena i dopuna međunarodnih računovodstvenih standarda koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojeni su u Europskoj uniji („EU“), a koji su obvezni za izvještajno razdoblje koje počinje 1. siječnja 2022. ili nakon tog datuma.

Standard	Naslov
Izmjene i dopune MSFI-ja 3	Pozivanje na Konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI-ja 3
Izmjene i dopune MRS-a 16	Nekretnine, postrojenja i oprema - prihodi prije namjeravane uporabe
Izmjene i dopune MRS-a 37	Štetni ugovori - trošak ispunjenja ugovora
Izmjene i dopune raznih standarda (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41)	Poboljšanja MSFI-jeva - ciklus 2018. - 2020.

Njihovo usvajanje nije imalo nikakav značajan utjecaj na objave ili na iznose iskazane u ovim finansijskim izvještajima.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama (nastavak)

Na datum odobrenja ovih finansijskih izvještaja, Uprava Društva za upravljanje nije primijenila sljedeće nove i revidirane međunarodne računovodstvene standarde koje je izdala i usvojila EU, ali još nisu na snazi:

Standard	Naslov	EU datum usvajanja
MSFI 17	Novi standard MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene i dopune MSFI 17 iz lipnja 2020. i prosinca 2021.	1.1.2023
Izmjene i dopune MRS 1	Objavljivanje računovodstvenih politika	1.1.2023
Izmjene i dopune MRS 8	Definicija računovodstvenih procjena	1.1.2023
Izmjene i dopune MRS 12	Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze proizašle iz jedne transakcije	1.1.2023

Društvo za upravljanje ne očekuje da će usvajanje gore navedenih Standarda imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Fonda u budućim razdobljima.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama (nastavak)

Novi standardi i izmjene standarda koje je objavio OMRS, ali još nisu usvojeni u Europskoj uniji

Trenutno se standardi koje je usvojila EU ne razlikuju značajno od propisa koje je usvojio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, osim sljedećih novih standarda i izmjena postojećih standarda, koje EU još nije usvojila na datum izdavanja ova finansijska izvješća:

Standard	Naslov	Status usvajanja u EU
Izmjene i dopune MRS-a 1	Klasifikacija obveza kao tekućih ili dugoročnih (datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2023.)	Još nije usvojeno
Izmjene i dopune MRS-a 1	Dugotrajne obveze s ugovorima (Datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2024.)	Još nije usvojeno
Izmjene i dopune MSFI-ja 16	Odgovornost za leasing u prodaji i „sale and lease back“ (Datum stupanja na snagu OMRS-a: 1. siječnja 2024.)	Još nije usvojeno
MSFI 14	Računi regulatornih vremenskih razgraničenja (Datum stupanja na snagu OMRS-a: 1. siječnja 2016.)	Europska komisija odlučila je ne pokrenuti postupak odobravanja ovog privremenog standarda i pričekati konačni standard
Izmjene i dopune MFSI-ja 10 i MRS-a 28	Prodaja ili doprinos imovine između ulagača i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata i daljnje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odgađa OMRS na neodređeno vrijeme, ali dopuštena je ranija primjena)	Proces odobravanja odgođen na neodređeno vrijeme dok se ne završi istraživački projekt o metodi udjela

Društvo za upravljanje ne očekuju da će usvajanje gore navedenih Standarda imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Fonda u budućim razdobljima.

Računovodstvo zaštite portfelja finansijske imovine i obveza čija načela EU nije usvojila, ostaje neregulirano. Prema procjenama Uprave Društva za upravljanje, primjena računovodstva zaštite na portfelj finansijske imovine ili obveza u skladu s MRS-om 39: "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje" ne bi značajno utjecala na finansijske izvještaje, ako bi se primijenila na datum bilance.

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj na regulirane mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i prepostavki od strane rukovodstva Društva za upravljanje koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane prepostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje smatra da su razumni u danim uvjetima, uz raspoložive informacije na datum izvještavanja, a čiji rezultat čini osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima. Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u *bilješci 2A: Ključne računovodstvene procjene i prosudbe*.

Promjene u prezentiranju ili klasifikaciji stavki unutar finansijskih izvještaja

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane i osim ako nije drugačije navedeno, u skladu su s onima korištenim u prethodnoj godini.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te izvedene finansijske instrumente. Također uključuju pozitivne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata, dividende i ostali slični prihodi.

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaje se po kuponskoj kamatnoj stopi.

Nerealizirani dobici i gubici od ulaganja u finansijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Realizirani dobici i gubici od ulaganja uključuju razliku između knjigovodstvene cijene kupnje utvrđene na dan prodaje i cijene po kojoj se vrijednosni papir prodaje.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Rashodi od ulaganja

Rashodi od ulaganja uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Rashodi od ulaganja također uključuju naknadu za upravljanje, naknadu Depozitaru, brokerske naknade i transakcijske troškove, ostale rashode te negativne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata.

Prihodi od dividendi

Dividende na vlasničke vrijednosnice i raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se na datum izglasavanja dividende na Glavnoj skupštini društva ili kada je utvrđeno pravo na dividende, ovisno koji datum je raniji, a povezana potraživanja iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju u okviru „ostale imovine“, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru prihoda od dividendi. Nakon isplate dividende, povezana potraživanja prebijaju se iznosom naplaćenog novca.

Dobici i gubici od preračunavanja monetarne imovine i obveza

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja.

Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobici umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Nerealizirane tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta koji se mjeru po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka prikazani su u poziciji Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva, nerealizirane tečajne razlike od ulaganja u imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ulaganja u imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku te efekte od spot kupoprodaje stranih valuta prikazane su u stavkama ostalih pozitivnih odnosno ostalih negativnih tečajnih razlika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Troškovi upravljanja Fondom i drugi troškovi

Ukupni iznos naknada koje terete imovinu Fonda dobiva se zbrajanjem svih naknada kako slijedi:

- Ulazna naknada: prema Prospektu Fonda, Društvo za upravljanje ne obračunava ulaznu naknadu.
- Upravljačka naknada: prema Statutu Fonda, Društvo za upravljanje ima pravo na upravljačku naknadu, u iznosu od 1,5% godišnje od ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja. Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesечно.
- Izlazna naknada: Za izlazak iz članstva u Fondu obračunava se i naplaćuje izlazna naknada u visini 2,5% od ukupnog iznosa na osobnom računu člana Fonda. Izlazna naknada plaća se samo u slučaju prijenosa računa u drugi fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, uključujući i statusne promjene Fonda kada je vrijednost neto imovine fonda prenositelja jednaka ili manja od 1/10 vrijednosti neto imovine fonda preuzimatelja. Izlazna naknada ne zaračunava se članu Fonda koji prenosi sredstva s osobnog računa u Fondu u mirovinsko osiguravajuće društvo ili društvo za životno osiguranje radi početka isplate mirovine, članu Fonda koji prenosi sredstva na osobni račun otvoren u drugom dobrovoljnom mirovinskom fondu kojim upravlja Društvo, u slučaju isplate mirovine iz Fonda, u slučaju smrti člana Fonda i u slučaju odgovarajuće odluke Društva, koja se objavljuje na mrežnim stranicama Društva. Budući da se naknada direktno umanjuje od iznosa sa računa člana i prebacuje Društvu, naknada se ne priznaje kao rashod Fonda.
- Naknada depozitaru obračunavala se u iznosu od 0,018% (2021.: do 17. svibnja 2021. godine u iznosu 0,02%, a od 18. svibnja 2021. godine u iznosu od 0,018%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada depozitaru se obračunava dnevno, a isplaćuje depozitaru jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo za upravljanje klasificira finansijsku imovinu i finansijske obveze Fonda temeljem definiranog poslovnog modela, a u sklad s klasifikacijom imovina se mjeri kao:

- Imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG),
- imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD),
- imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku (AC) i ostale finansijske obveze.

Uprava Društva za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Finansijska imovina ne reklasificira se nakon početnog priznavanja, osim ako se ne mijenja poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom. U tom slučaju finansijska imovina reklasificira se od prvog dana prvog izvještajnog razdoblja nakon promjene poslovnog modela.

Finansijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Sva finansijska imovina koja nije klasificirana kao finansijska imovina vrednovana po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kako je niže opisano, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući svu derivativnu finansijsku imovinu. Kategorija finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka ima dvije podkategorije: finansijska imovina namijenjena trgovanju i ona koja je na početku određena da se vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Društvo za upravljanje određuje finansijsku imovinu i obveze Fonda po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada se imovinom i obvezama upravlja, vrednuje ili interno prikazuje na osnovi fer vrijednosti, priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnom nastala ili imovina i obveze sadrže ugrađeni derivativ koji značajno mijenja novčane tokove koji bi inače proizlazili iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju vlasničke i dužničke vrijednosne papiere i ulaganja u investicijske fondove te derivativne finansijske instrumente. Svi finansijski instrumenti u kategoriji kroz dobit ili gubitak kategorizirani su u portfelj namijenjeno trgovanju.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su obuhvaćena oba sljedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papiere i ostala potraživanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIHRAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska se imovina mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom te finansijske imovine te
- na temelju ugovorenih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dužničke vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice i obveznice gospodarskih subjekata.

Određivanje poslovnog modela

Društvo za upravljanje na razini ulaganja procjenjuje cilj poslovnog modela Fonda. Pri razmatranju, Uprava Društva za upravljanje uključuje sljedeće informacije:

- definirane politike i ciljeve individualnog ulaganja i učinak tih politika u praksi. Navedeno uključuje ocjenu je li strategija managementa ostvarivanje ugovorenih prihoda od kamata, održavanje određene razine kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine s trajanjem bilo koje povezane obveze ili očekivanih novčanih odljeva ili ostvarivanja novčanih priljeva prodajom imovine;
- rizike koji utječu na rezultate poslovnog modela (uključujući utjecaj na finansijsku imovinu koja se nalazi u tom poslovnom modelu) i kako se navedenim rizicima upravlja;
- učestalost, količinu i vrijeme prodaje finansijske imovine u prethodnim razdobljima, razlozima prodaja i budućim očekivanim prodajnim aktivnostima.

Društvo za upravljanje je odredilo kako Fond ima tri poslovna modela:

- Poslovni model u kojem se imovina drži do naplate, a koji uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire za koje Društvo za upravljanje tako odredi, instrumente tržišta novca te ostala potraživanja. Navedena finansijska imovina drži se radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, a koji je osnovni poslovni model za sve oblike dužničkih vrijednosnih papira.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prodajom finansijske imovine, a koristi se u svrhu klasifikacije sve ostale imovine koja se nalazi u imovini Fonda, a nije klasificirana u poslovni model držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Navedena finansijska imovina i njen rezultat se procjenjuje na temelju trenutne fer vrijednosti.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Određivanje jesu li ugovoreni novčani tokovi isključivo otplate glavnice i kamata (SPPI)

U svrhu ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju. „kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan s vremenskim periodom u kojem se otplaćuje preostali dio glavnice te ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i za profitnu maržu.

Pri procjeni jesu li ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Društvo za upravljanje razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li finansijska imovina ugovorni uvjet koji bi mogao promijeniti vremensko razdoblje ili iznos ugovorenih novčanih tokova na način da prethodni uvjet ne bi bio zadovoljen. Prilikom izrade ove procjene, Društvo za upravljanje razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli izmijeniti iznos ili period planiranih primitaka novčanih tokova;
- uvjete koji mogu utjecati na promjenu ugovorene kuponske stope, uključujući klauzule varijabilne stope;
- opcije prijevremene otplate i produljenja; i
- odredbe koje ograničavaju prava Fonda na potraživanja novčanih tokova određene imovine.

Priznavanje

Sva finansijska imovina uključujući i izvedenice priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju u trenutku kada Fond postane dio obvezujućeg ugovora o finansijskom instrumentu. Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaje se u izvještaju o finansijskom položaju na datum kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je Fond jedna od ugovornih strana.

Fond početno priznaje imovinu koja se vrednuje po amortiziranom trošku na dan njezinog ugovaranja, kreiranja ili stjecanja.

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijski instrumenti se početno mjeru po fer vrijednosti uvećano, ako se radi o finansijskoj imovini ili finansijskoj obvezi koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obveze. Transakcijski troškovi po osnovi finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka rashoduju se po nastanku, dok se kod drugih finansijskih instrumenata amortiziraju metodom efektivne kamatne stope.

Nakon početnog priznavanja, sva finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka mjeri se po fer vrijednosti, a promjene u njihovoj fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje (nastavak)

Nakon početnog priznavanja finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit mjeri se po fer vrijednosti, dok se rezultirajući dobici i gubici priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim gubitaka kod umanjenja vrijednosti, dobitaka ili gubitaka po tečajnim razlikama monetarne imovine poput dužničkih vrijednosnica, te amortizacije premije ili diskonta (uključujući transakcijske troškove) metodom efektivne kamatne stope, koji se priznaju kroz dobit ili gubitak.

Realizirani efekti za imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici priznati u sveobuhvatnoj dobiti za dužničke vrijednosnice kumulativno prenose kroz dobit ili gubitak uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. Nerealizirani efekti po vlasničkim vrijednosnicama, nikad se ne prenose u dobit ili gubitak, nego ostaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobici i realizirani gubici prikazan je bruto iznos kumulativnih dobitaka ili gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti ako postoje. Premije i diskonti uključeni su u knjigovodstvenu vrijednost povezanog instrumenta i amortiziraju se na temelju efektivne kamatne stope instrumenta.

Ostale finansijske obveze, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine temelji se na njihovoj tržišnoj cijeni na datum izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije kako je navedeno u nastavku, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja ili u njihovom nedostatku cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerjenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj te prijavljenih OTC transakcija na dan za koji se vrednuje imovina i obvezе Fonda. Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a ili službenim finansijsko-informacijskim servisima na dan vrednovanja.

Ulaganja u investicijske fondove se vrednuju po neto vrijednosti imovine po udjelu, kao što je izvješteno od strane društava za upravljanje tih fondova ili procijenjeno od strane Društva za upravljanje. Agencija zahtijeva da Društvo za upravljanje izračunava cijenu udjela u Fondu na temelju mjerjenja finansijskih instrumenata Fonda po službeno odobrenim cijenama. Društvo za upravljanje je dužno izdavati i povlačiti udjele po toj cijeni udjela.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Aktivno i neaktivno tržište

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Uz navedeno, kao kriterij određivanja aktivnog tržišta uzima se u obzir i volumen trgovanja tijekom pojedinog trgovinskog dana.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca te ostalih finansijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, odnosno primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporednom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama. Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primjenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja. Informacije o tehnikama vrednovanja i ulaznim varijablama za utvrđivanje fer vrijednosti razne imovine i obveza Fonda objavljene su u bilješci 15: *Fer vrijednost*.

Prestanak priznavanja

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Fond prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, prodana ili istekla.

Fond prestaje priznavati finansijske obveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uvjeti finansijske obveze promijene, Fond će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu finansijsku obvezu s novim uvjetima. Kod prestanka priznavanja Fond za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka za finansijsku imovinu koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koristi metodu prosječnog ponderiranog troška, dok za imovinu koja je klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po amortiziranom trošku koristi metodu FIFO ("First-In-First-Out").

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obveze se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu samo u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno. Prihodi i troškovi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo za upravljanje koristi izuzeće od mjerena umanjenja očekivanih kreditnih gubitaka na finansijsku imovinu Fonda koja se mjeri po amortiziranom trošku, sukladno Pravilniku te ne priznaje umanjenje za očekivane kreditne gubitke osim ukoliko ne postoje objektivni razlozi za umanjenje vrijednosti.

Na datum izvještavanja pregledavaju se finansijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti s promjenama fer vrijednosti priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za finansijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku, te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za finansijske instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku i finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti. Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Izvedeni finansijski instrumenti

U okviru svog redovnog poslovanja, Društvo za upravljanje koristi izvedene finansijske instrumente, kako bi umanjio rizike Fonda vezane uz fluktuacije tečaja stranih valuta. Izvedeni finansijski instrumenti početno se mjere po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovofer vrijednosti.

Fer vrijednosti se utvrđuju na temelju modela po close-out metodi, odnosno vrednuje se po cijeni izlaska iz pozicije, a u skladu s Pravilnikom.

Svi se izvedeni finansijski instrumenti iskazuju kao imovina kada im je fer vrijednost pozitivna i kao obveze kada im je fer vrijednost negativna. Promjene u fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastale.

Spot transakcije koje se odnose na kupoprodaju stranih valuta iskazuju se po datumu trgovanja. Pozitivna ili negativna fer vrijednost spot transakcije od datuma trgovanja do datuma namire iskazuje se u izvještaju o finansijskom položaju kao potraživanje i obveza, te kroz dobit ili gubitak u okviru pozicije „*Pozitivne tečajne razlike*“ i „*Negativne tečajne razlike*“.

Sporazumi o reotkupu vrijednosnih papira (repo transakcije)

Vrijednosni papiri prodani na temelju ugovora o reotkupu ne isknjižuju se, već se i dalje iskazuju u Izvještaju o finansijskom položaju. Repo ugovor o prodaji i ponovnoj kupnji (pasivni repo) vrednuje se od datuma namire tako da se instrument koji je predmet transakcije u imovini Fonda i dalje vrednuje u skladu s pravilima za tu vrstu instrumenta, dok se obveze za primljena novčana sredstva vrednuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire odnose se na prodaju i kupnju vrijednosnih papira koji se iskazuju po datumu trgovanja, a koji će se namiriti na dan namire.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju novac na računima.

Obveze Fonda

Obveze Fonda mogu biti: obveze s osnove ulaganja u imovinu Fonda, obveze prema Društvu za upravljanje s osnove naknada, obveze prema depozitaru s osnove naknade, obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica i ostale obveze Fonda sukladno Zakonu. Obveze su iskazane po njihovofer nominalnoj vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Novčani primici

Novčani primici od članova Fonda

Član Zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda Hrvatskog liječničkog sindikata može postati svaka osoba član sindikata, doktor medicine, doktor stomatologije i medicinski biokemičar u skladu sa Ugovorom o pokroviteljstvu, osnivanju i upravljanju Fondom.

Temeljem uplata u Fond, član postaje vlasnikom udjela u Fondu i to razmjerno iznosu sredstava na njegovom osobnom računu. Sredstva Fonda su u potpunosti u vlasništvu svojih članova. Iznos sredstava na osobnom računu je osobna imovina člana Fonda.

Novčani primici po osnovi državnih poticaja

Država potiče dobrovoljnu mirovinsku štednju odobravanjem poticajnih sredstava u iznosu od 15% godišnje od uplaćenih sredstava, ali najviše do 750,00 kuna godišnje. Poticajna sredstva pripisuju se na osobni račun člana Fonda i predstavljaju njegovu osobnu imovinu. Upisana poticajna sredstva preračunavaju se u obračunske jedinice i uvećavaju ukupni broj obračunskih jedinica na osobnom računu člana Fonda.

Novčani izdaci

Novčani izdaci temeljem isplate mirovina

Prava iz dobrovoljnog mirovinskog osiguranja (ostvarivanje prava na mirovinu) član Fonda može ostvariti najranije s navršenih 55 godina života, dok osobe koje su postale članovi Fonda do (uključujući i) 31. prosinca 2018. godine mogu ostvariti pravo na mirovinu s navršenih 50 godina života. Iznimno, pravo na mirovinu može se ostvariti u slučaju smrti i ranije, pod uvjetima iz ugovora o članstvu u Fondu. Agencija pravilnikom pobliže propisuje uvjete za ostvarivanje prava na mirovinu te uvjete i mogućnosti za isplatu mirovine.

Član Fonda se po ostvarivanju prava na mirovinu može odlučiti da mu se mirovina isplaćuje putem:

- (a) mirovinskog osiguravajućeg društva po izboru člana Fonda koje će mu isplaćivati mirovinu doživotno ili privremeno,
- (b) društva za životno osiguranje, koje ima dozvolu ili odobrenje za rad Agencije, po izboru člana Fonda koji će mu isplaćivati mirovinsku rentu,
- (c) Društva, pri čemu su moguće:

Privremena mirovina – član Fonda može neovisno o vrijednosti imovine na svojem osobnom računu odlučiti da isplatu mirovine u visini do najviše 100.000,00 kuna ostvaruje putem Društva u ime Fonda. U tom slučaju se iz imovine Fonda može vršiti samo privremena isplata mirovine sukladno Statutu i Prospektu Fonda, i to pod sljedećim uvjetima:

1. trajanje isplate ugovoreno je na najmanje pet godina,
2. isplate su periodične, član Fonda može izabrati između jedne godišnje, dvije polugodišnje, četiri kvartalne i dvanaest mjesecnih isplata u jednoj godini i
3. sredstva se isplaćuju u protuvrijednosti unaprijed određenog broja udjela prema cijeni udjela na dan isplate.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Novčani izdaci (nastavak)

Novčani izdaci temeljem isplate mirovina (nastavak)

Nakon zaključenog ugovora o uvjetima isplate mirovine putem Društva, član Fonda ne može više vršiti uplate na njegov osobni račun u Fondu putem kojeg mu se isplaćuje mirovina. Član Fonda može otvoriti novi osobni račun u Fondu na koji će se uplaćivati doprinosi u Fond. O uvjetima isplate mirovine putem Društva sklapa se zaseban ugovor između člana Fonda i Društva.

Jednokratna isplata - Društvo na temelju pisanog zahtjeva člana Fonda može izvršiti isplatu dijela mirovine u obliku jednokratne isplate u visini od najviše 30% iznosa na osobnom računu člana Fonda. Iznimno, radniku na odlasku će Društvo na zahtjev izvršiti jednokratnu isplatu prikupljenih i kapitaliziranih sredstava na njegovu osobnom računu u Fondu. Osobama koje su postale članovi Fonda do (uključujući i) 31. prosinca 2018. godine na čijem je osobnom računu nakon ostvarivanja prava na mirovinu vrijednost imovine niža od 10.000,00 kuna, Društvo može isplatiti ukupno ostvarena sredstva na njihov pisani zahtjev. Uslijed zakonskih promjena ovo pravo nemaju članovi koji su se učlanili 1. siječnja 2019. godine i kasnije. Prijenosom ukupnih sredstava članu prestaje članstvo u Fondu. Iznimno se mirovinska davanja mogu ostvariti u slučaju smrti i ranije, pod uvjetima utvrđenim ugovorom o članstvu.

Novčani izdaci s osnove promjene članstva

Članstvo u Fondu može prestati u slučaju prestanka uvjeta za članstvo utvrđenih Zakonom. U tom slučaju član Fonda može prekinuti članstvo u Fondu i prenijeti sredstva s osobnog računa u Fondu na osobni račun u drugom dobrovoljnog mirovinskog fondu. Na dan prestanka članstva, sredstva se iz Fonda prenose na novi račun člana Fonda.

Jednokratna isplata radniku na odlasku - članu Fonda kod kojega je došlo do prestanka radnog odnosa radi odlaska na rad u drugu državu članicu će Društvo na njegov zahtjev izvršiti jednokratnu isplatu prikupljenih i kapitaliziranih sredstava na osobnom računu.

Neto imovina Fonda i cijena udjela Fonda

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Cijena udjela u Fondu predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja udjela Fonda na isti dan.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit Fonda ne podlježe oporezivanju.

Raspodjela rezultata Fonda

Raspodjela rezultata Fonda regulirana je Zakonom. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2.A. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Ove objave nadopunjuju *bilješku 14: Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima i bilješku 15: Fer vrijednost*. Društvo za upravljanje donosi procjene i prosudbe vezane uz budućnost. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Utvrđivanje fer vrijednosti

Dio finansijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena. Za finansijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih finansijskih instrumenata, na primjer vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima). Metode vrednovanja su opisane u *bilješci 2: Pregled temeljnih računovodstvenih politika*. Za finansijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hiperarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u *bilješci 15: Fer vrijednost*.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima. Navedene promjene mogu se provesti na način da Agencija kao regulator može utjecati na promjenu fer cijene bilo koje pozicije u Fondu, te posljedično utjecati na imovinu i obveze Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2.A. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE (NASTAVAK)

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene (nastavak)

Klasifikacija finansijske imovine i obveza

Računovodstvene politike predstavljaju okvir po kojem se imovina i obveze Fonda inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije. Prilikom klasifikacije finansijske imovine i obveza u kategoriju „radi trgovanja“, Društvo za upravljanje utvrđuje da zadovoljavaju definiciju imovine i obveza namijenjenih trgovaju kako je navedeno u *bilješci 2: Pregled temeljnih računovodstvenih politika*. U raspoređivanju finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, Društvo za upravljanje je odredilo da moraju zadovoljavati jedan od kriterija za takvu klasifikaciju kako je navedeno u *bilješci 2*.

Od 1. siječnja 2018. godine, Društvo za upravljanje je sukladno propisima Agencije definiralo poslovne modele u svojim računovodstvenim politikama, koji su u skladu sa strategijom ulaganja Fonda.

Tijekom 2021. i 2022. godine Društvo za upravljanje je kupnje dijela novih finansijskih instrumenata, koje zadovoljavaju SPPI test i za koje ima namjeru držanja do dospjeća, klasificiralo u kategoriju finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku. Za navedenu imovinu, Društvo za upravljanje je internim aktima definiralo situacije u kojima je prodaja te imovine dozvoljena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

3. NETO REALIZIRANI DOBICI (GUBICI) FINANCIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

	2021.	2022.
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	969.814	674.066
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21.781	248.622
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	991.595	922.688
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(223.972)	(916.989)
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	(105.074)
Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	(223.972)	(1.022.063)
Neto realizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata	767.623	(99.375)

Slijedi detaljan pregled svih neto realiziranih dobitaka i gubitaka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2022. i 2021. godine:

2022.

Finansijski instrumenti	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Prodajna vrijednost	Neto realizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	5.339.156	5.142.420	(196.736)
Državne obveznice	4.023.333	4.207.865	184.532
Udjeli UCITS fondova	3.603.003	3.456.413	(146.590)
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	175.878	312.749	136.871
Izvedenice	5.571.276	5.493.824	(77.452)
Ukupno	18.712.646	18.613.271	(99.375)

2021.

Finansijski instrumenti	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Prodajna vrijednost	Neto realizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	3.184.702	3.952.181	767.479
Državne obveznice	1.449.343	1.506.313	56.970
Udjeli UCITS fondova	970.770	1.001.467	30.697
Izvedenice	7.709.955	7.622.432	(87.523)
Ukupno	13.314.770	14.082.393	767.623

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NETO NEREALIZIRANI DOBICI (GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I NETO TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

a) *Nerealizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka*

	2021.	2022.
Nerealizirani dobici od finansijskih instrumenata	14.434.918	16.108.852
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata	(11.978.775)	(17.653.728)
Neto nerealizirani dobici (gubici) finansijskih finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.456.143	(1.544.876)

b) *Pozitivne / (negativne) tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka*

	2021.	2022.
Pozitivne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.618.886	3.081.166
Negativne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(1.347.197)	(2.978.202)
Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	271.689	102.964
Neto nerealizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.727.832	(1.441.912)

Slijedi detaljan pregled neto nerealiziranih dobitaka i gubitaka instrumenata klasificiranih po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2022. i 2021. godine:

2022.

Finansijski instrumenti	Trošak nabave	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Neto tečajne razlike na ulaganjima u vrijednosne papire	Neto nerealizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	12.373.090	11.269.392	61.509	(1.165.207)
Povlaštene dionice	751.354	658.111	0	(93.243)
Državne obveznice	1.976.465	1.895.586	(26.517)	(54.362)
Udjeli UCITS fondova	5.106.140	4.960.423	44.904	(190.621)
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	364.474	353.420	23.068	(34.123)
Izvedenice	0	(7.320)	0	(7.320)
Ukupno	20.571.523	19.129.612	102.964	(1.544.876)

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NETO NEREALIZIRANI DOBICI/(GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I NETO TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITII GUBITKA (NASTAVAK)

2021.

Finansijski instrumenti	Trošak nabave	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Neto tečajne razlike na ulaganjima u vrijednosne papire	Neto nerealizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	10.427.603	12.463.200	108.018	1.927.579
Povlaštene dionice	693.705	751.354	-	57.649
Državne obveznice	653.335	741.300	48.793	39.172
Udjeli UCITS fondova	5.449.754	5.922.796	89.143	383.899
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	463.337	540.352	25.735	51.280
Izvedenice	-	(3.436)	-	(3.436)
Ukupno	17.687.734	20.415.566	271.689	2.456.143

Nerealizirani dobici i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje finansijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici po imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka kumulativno prenose u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na nerealizirane tečajne razlike od finansijskih instrumenata koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih instrumenata koji se mjere po amortiziranom trošku te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

5. PRIHODI OD KAMATA I AMORTIZACIJA PREMIJE (DISKONTA)

	2021.	2022.
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	406.919	352.080
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama po amortiziranom trošku	98.181	103.950
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama kroz račun dobiti i gubitka	3.867	17.919
Prihodi od kamata po depozitima	-	6.386
Prihodi od kamata po novčanim računima	125	14
Amortizacija premije/diskonta vrijednosnica po amortiziranom trošku	(7.298)	(6.782)
Amortizacija premije/diskonta vrijednosnica kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(83.951)	(69.900)
Ukupno	417.843	403.667

5a. PRIHODI OD DIVIDENDI

	2021.	2022.
Dividende od dionica u kotacijama	314.629	334.252
Dividende od udjela u otvorenim investicijskim fondovima FX	7.582	25.945
Dividende od udjela u fondovima sličnim UCITS fondovima	5.430	10.466
Dividende od prava FX	1.092	-
Ukupno	328.733	370.663

Dividende od udjela u fondovima sličnim UCITS fondovima, odnose se na dividende od fondova na američkom tržištu koji se prema pravilnicima Agencije klasificiraju kao fondovi slični UCITS fondovima.

6. RASHODI S OSNOVA ODNOSA S MIROVINSKIM DRUŠTVOM

Rashodi s osnove odnosa s Društvom za upravljanje odnose se na naknadu za upravljanje koju Fond plaća sukladno Zakonu. Naknada za upravljanje Fondom u 2022. godini obračunava se u iznosu od 1,5% (2021.: 1,5%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Izračun naknade za upravljanje se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda. Isplaćuje se Društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

	2021.	2022.
Naknada za upravljanje	545.920	562.595

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

7. NAKNADA DEPOZITARU

Depozitar Fonda do 17. svibnja 2021. je bila Addiko Bank d.d., Zagreb, a od 18. svibnja 2021. depozitar je Raiffeisenbank Austria d.d. Naknada Depozitaru obračunava se na vrijednost ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja.

Naknada Depozitaru u 2022. godini iznosila je 0,018% (2021.: do 17. svibnja 2021. godine 0,02%, a od 18. svibnja 2021. godine 0,018%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, a nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada se obračunava dnevno, a isplaćuje mjesечно, drugi radni dan u mjesecu.

	2021.	2022.
Naknada depozitaru	6.816	6.751

8. NOVČANA SREDSTVA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Novac na računu u kunama	1.443.272	1.960.418
Novac na računu u stranim valutama	43.763	1.217.679
Potraživanja s osnove kamate na novčana sredstva	3	-
Ukupno	1.487.038	3.178.097

9. a) PRENOSIVI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Dionice domaćih dioničkih društava	7.737.063	6.957.531
Dionice inozemnih dioničkih društava	5.477.491	4.969.972
Državne obveznice	742.081	1.905.446
Ukupno	13.956.635	13.832.949

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Državne obveznice	11.164.955	9.274.868
Korporativne obveznice	285.492	280.471
Ukupno	11.450.447	9.555.339
Ukupno prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti - kojima se trguje na uređenom tržištu		
	25.407.082	23.388.288

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

9. b) PRENOSIVI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
<i>Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku</i>		
Državne obveznice	5.475.956	5.849.593
Ukupno	5.475.956	5.849.593

10. UDJELI UCITS FONDOVA I FONDOVA SLIČNIH UCITS FONDOVIMA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
<i>Udjeli UCITS fondova</i>		
Udjeli UCITS fondova - HRK	623.805	188.199
Udjeli UCITS fondova - FX	5.298.991	4.772.224
<i>Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima</i>		
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima - FX	540.352	353.420
Ukupno	6.463.148	5.313.843

11. OSTALA IMOVINA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Potraživanje s osnove dividendi	8.011	4.075
Ostala potraživanja	32	882
Ukupno	8.043	4.957

12. FINANCIJSKE OBVEZE KOJE SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	3.436	7.320
Ukupno	3.436	7.320

Obveze s osnove ulaganja u izvedenice odnose se forward ugovor sa Raiffeisenbank Austria d.d. Obveze po izvedenicama su kratkoročne obveze s rokom dospijeća unutar 12 mjeseci od 31. prosinca 2022. godine.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

13. IZVEDENI FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Sukladno Zakonu i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN, br. 103/14 i 2/20), Fondu je dozvoljeno ulaziti u derivativne transakcije jedino u svrhu zaštite imovine Fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti.

Fond je primarno izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u eurima i američkim dolarima, u koje se ulažu kunski doprinosi uplaćeni od strane članova Fonda. Sukladno tome, Fond uglavnom sklapa OTC devizne terminske ugovore ekonomске zaštite temeljem kojih kupuje kune i prodaje eure ili američke dolare s dospjećem do godinu dana. S obzirom da je uvođenjem euro valute u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023. valuta Fonda postala euro, Fond je sredinom prosinca 2022. godine prestao sklapati devizne terminske ugovore temeljem kojih kupuje kune i prodaje stranu valutu te započeo sklapati devizne terminske ugovore temeljem kojih kupuje eure i prodaje američke dolare s dospjećem do godinu dana.

Na dan 31. prosinca 2022. godine Fond je imao jedan otvoreni forward ugovor u kojima kupuje eure i prodaje američke dolare ukupne ugovorne vrijednosti 120.795 eura (31. prosinca 2021.: 860.509 kuna) kojem neto vrijednost obveze iznosi 7.320 kuna. Na terminske ugovore Fond ne primjenjuje računovodstvo zaštite.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo za upravljanje imovinu Fonda ulaže pažnjom dobrog stručnjaka, u skladu s odredbama Zakona, podzakonskim propisima i Prospektom Fonda, na način koji jamči sigurnost, kvalitetu, likvidnost i profitabilnost cjelokupnog portfelja Fonda uvažavajući pritom načelo smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja. Imovina Fonda se ulaže u najboljem interesu članova Fonda. U slučaju potencijalnog sukoba interesa, Društvo za upravljanje će osigurati da se imovina Fonda ulaže isključivo u interesu članova Fonda.

Strategijom aktivnog upravljanja imovinom Fonda Društvo za upravljanje će nastojati postići osnovni cilj – ostvarenje primjerenog prinosa Fonda na dugi rok u odnosu na preuzeti rizik osiguravajući pritom optimalan rast mirovinske štednje.

Analize finansijskih tržišta zadužene su za izradu analiza koje se, u kombinaciji s analizama koje priprema Upravljanje rizicima i Upravljanje imovinom, koriste kao podloge za odlučivanje, kako za predlaganje strategije ulaganja koje je u domeni rada Investicijskog odbora, tako i za donošenje odluka o ulaganju koje spadaju u domenu rada Upravljanja imovinom.

Strategiju ulaganja za Fond predlaže Investicijski odbor utvrđujući prijedlog alokacije imovine Fonda. Prijedlog o alokaciji imovine Investicijski odbor donosi na temelju analiza relevantnih tržišnih kretanja, na temelju očekivanih prinosa i rizika pojedinih klasa imovine te temeljem analize performansa i rizičnosti portfelja u prethodnom razdoblju.

O usvajanju predložene strategije ulaganja odlučuje Uprava Društva za upravljanje. Članove Investicijskog odbora imenuje Uprava Društva za upravljanje, a u njemu su zastupljeni članovi Uprave Društva za upravljanje kao i najiskusniji predstavnici iz Upravljanja imovinom, Upravljanja rizicima i Analiza finansijskih tržišta. U radu Investicijskog odbora sudjeluje i djelatnik Pravne podrške i praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, koji se poziva na sjednicu. Sjednice Investicijskog odbora na kojima se predlaže strategija ulaganja za naredno razdoblje održavaju se kvartalno. Investicijski odbor je najznačajnije tijelo Društva za upravljanje kada su u pitanju ulaganja mirovinskih fondova pod upravljanjem Društva za upravljanje.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Djelatnici Upravljanja imovinom održavaju tjedne sastanke na kojima po potrebi prisustvuje i član Uprave Društva za upravljanje zadužen za ulaganja. Na tjednom sastanku komentira se provedba prethodnih odluka, trenutna situacija na tržištu, nakon čega se definiraju smjernice za provedbu strategije ulaganja koju je usvojila Uprava Društva za upravljanje kao i taktičke promjene u alokaciji za naredni tjedan.

Upravljanje imovinom unutar svojih ovlasti i limita donosi dnevne odluke za potrebe upravljanja likvidnošću fondova. Navedene odluke smatraju se standardnim dnevnim odlukama i odnose se isključivo na održavanje likvidnosti i/ili akumuliranje deviznih sredstava.

Djelatnici Upravljanja imovinom unutar svojih ovlasti i limita, a po potrebi i uz člana Uprave Društva za upravljanje zaduženog za ulaganja mogu donijeti dnevne odluke koje nisu standardne dnevne odluke te su ispod razine tjednog sastanka, a u kojim slučajevima se takve odluke dodatno obrazlažu.

Društvo za upravljanje teži uspostavljanju djelotvornog sustava za upravljanje rizicima koji omogućuje da Fond posluje u skladu s pravnim propisima i strategijom Fonda. Upravljanje rizicima zaduženo je za operativno provođenje procesa upravljanja rizicima prema usvojenoj strategiji i procedurama te za praćenje efikasnosti i adekvatnosti sustava upravljanja rizicima.

Društvo za upravljanje vrši identifikaciju rizika koji utječu na poslovanje Fonda, postavlja metode za procjenu pojedinih rizika i ograničenja izloženosti prema određenim rizicima, uspostavlja izvještavanje o prekoračenjima ograničenja izloženosti prema određenim rizicima te procesa eskalacije kojim se osigurava da se poduzmu mjere u cilju usklađivanja s prihvatljivim razinama rizika.

Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih limita, rizika ulaganja te poštivanje internih ograničenja ulaganja imovine.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste s ciljem zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda uz uvjet da ukupna izloženost ne može biti veća od neto imovine Fonda. Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih i internih ograničenja ulaganja u finansijske izvedenice te prati postupke upravljanja rizicima radi zaštite interesa članova Fonda.

Upravljanje rizicima ocjenjuje tržišne rizike za imovinu Fonda na dnevnoj bazi koristeći varijantno-kovarijantni model za atribuciju rizika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Procedure upravljanja rizicima koje se primjenjuju na ulaganja, kao i procedure upravljanja novčanim sredstvima i obvezama, mogu se sažeti na sljedeći način:

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Strategija upravljanja tržišnim rizicima određena je investicijskim ciljevima Fonda, a sukladno usvojenim politikama i procedurama. Društvo za upravljanje upravlja tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja, prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi te ih uspoređuje s unaprijed definiranim ograničenjima.

Kamatni rizik

Fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksном stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. U 2022. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja kamatnim rizikom Fonda.

Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom te udjeli u investicijskim fondovima koji ulažu u dužničke vrijednosnice u ukupnoj vrijednosti od 19.348.599 kuna (2021.: 20.321.898 kune). Na izvještajni datum ulaganja Fonda klasificirana kao imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku iznosila su 5.800.783 kuna (2021.: 5.429.106 kuna), stoga je kamatnom riziku bila izložena imovina Fonda koju čine dužnički vrijednosni papiri i investicijski fondovi koji ulažu u dužničke vrijednosnice u iznosu od 13.547.816 kuna (2021.: 14.892.792 kuna).

Na datum izvještavanja modificirana duracija dijela portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente iznosila je 1,53 što znači da ukoliko kamatne stope porastu za 1 postotni bod za sva dospijeća, očekuje se smanjenje vrijednost portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente za 1,53%. Prema vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente na datum izvještavanja u iznosu od 19.348.599 kune, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja iznosilo bi 296.034 kuna (2021.: 239.798 kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Tablica u nastavku objedinjuje izloženost Fonda kamatnom riziku. U njoj je prikazana imovina i obveze Fonda prema ugovornom roku promjene kamate ili dospijeću, ovisno što je ranije.

2022.	Bilješka	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva	8	-	-	-	-	-	3.178.097	3.178.097
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	9a,10	-	-	-	882.569	1.013.017	17.251.206	19.146.792
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9a	-	-	935.864	5.166.574	3.349.837	103.064	9.555.339
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9b	-	-	923.973	-	4.876.810	48.810	5.849.593
Ostala imovina	11	-	-	-	-	-	4.957	4.957
Ukupna imovina (1)		-	-	1.859.837	6.049.143	9.239.664	20.586.134	37.734.778
Obveze								
Finansijske i ostale obveze (osim obveze za prijenos udjela)	12,13	-	7.320	-	-	-	49.997	57.317
Obveze za prijenos udjela		-	-	-	-	-	1.536	1.536
Ukupne obveze (2)		-	7.320	-	-	-	51.533	58.853
Neto imovina 31.12.2022. (1) – (2)		-	(7.320)	1.859.837	6.049.143	9.239.664	20.534.601	37.675.925

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

2021.	Bilješka	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva	8	-	-	-	-	-	1.487.038	1.487.038
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	9a,10	-	-	-	741.300	-	19.678.483	20.419.783
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9a	-	1.575.103	1.535.232	5.894.087	2.308.138	137.887	11.450.447
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9b	-	-	-	925.043	4.504.063	46.850	5.475.956
Ostala imovina	11	-	-	-	-	-	8.043	8.043
Ukupna imovina (1)		-	1.575.103	1.535.232	7.560.430	6.812.201	21.358.301	38.841.267
Obveze								
Finansijske i ostale obveze (osim obveze za prijenos udjela)	12,13	-	3.436	-	-	-	49.198	52.634
Obveze za prijenos udjela		-	-	-	-	-	6.387	6.387
Ukupne obveze (2)		-	3.436	-	-	-	55.585	59.021
Neto imovina 31.12.2021. (1) – (2)		-	1.571.667	1.535.232	7.560.430	6.812.201	21.302.716	38.782.246

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz promjena cijena trgovanja vlasničkim vrijednosnicama. Sukladno Zakonu i regulativi Agencije, Fondu je dozvoljeno ulaganje isključivo u vlasničke vrijednosnice, koje kotiraju na službenim burzama. Nadalje, cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz ulaganja u udjele u investicijskim fondovima vezanim uz indekse kada ovi fondovi ulažu u vlasničke vrijednosnice i iz ulaganja u otvorene investicijske fondove čije cijene udjela su određene tržišnim cijenama vrijednosnih papira u njihovim portfeljima. Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima. U 2022. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja cjenovnim rizikom Fonda.

Na datum izvještavanja ukupna vrijednost portfelja Fonda uloženog u dionice te udjele u investicijskim fondovima koji ulažu u vlasničke vrijednosnice iznosila je 15.041.391 kuna (2021.: 16.838.769 kuna). U slučaju pada dioničkih tržišta za 1 postotni bod na datum izvještavanja, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja Fonda izloženog dioničkim tržištima iznosilo bi 150.414 kuna (2021.: 168.388 kuna).

Tečajni rizik

Fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja njegove valute u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje finansijskih izvedenica u svrhu zaštite i efikasnog upravljanja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. U 2022. godini Društvo za upravljanje je sklapalo devizne forward ugovore u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

Izloženost Fonda tečajevima je kako slijedi:

2022.	Bilješka	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina						
Novčana sredstva	8	1.960.418	321.557	895.402	720	3.178.097
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	9a,10	7.523.322	5.038.828	5.620.803	963.839	19.146.792
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9a	5.033.409	4.521.930	-	-	9.555.339
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9b	2.966.227	2.883.366	-	-	5.849.593
Ostala imovina	11	883	-	4.074	-	4.957
Ukupna imovina (1)		17.484.259	12.765.681	6.520.279	964.559	37.734.778
Obveze						
Finansijske i ostale obveze	12,13	57.317	-	-	-	57.317
Obveze za prijenos udjela		1.536	-	-	-	1.536
Ukupne obveze (2)		58.853	-	-	-	58.853
Neto imovina 31.12.2022. (1) – (2)		17.425.406	12.765.681	6.520.279	964.559	37.675.925

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

2021.	Bilješka	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina						
Novčana sredstva	8	1.443.275	22.817	9.424	11.522	1.487.038
Finansijska imovina pofer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	9a,10	8.360.867	5.053.088	5.766.020	1.239.808	20.419.783
Finansijska imovina pofer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9a	7.297.944	4.152.503	-	-	11.450.447
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9b	2.972.681	2.503.275	-	-	5.475.956
Ostala imovina	11	32	-	8.011	-	8.043
Ukupna imovina (1)		20.074.799	11.731.683	5.783.455	1.251.330	38.841.267
Obveze						
Finansijske i ostale obveze	12,13	52.634	-	-	-	52.634
Obveze za prijenos udjela		6.387	-	-	-	6.387
Ukupne obveze (2)		59.021	-	-	-	59.021
Neto imovina 31.12.2021. (1) – (2)		20.015.778	11.731.683	5.783.455	1.251.330	38.782.246

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

Na datum izvještavanja 33,88% (2021.: 30,25%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u eurima, dok je istovremeno za 2,42% neto imovine Fonda bila ugovorena kupnja euro valute putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na euro za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,36% (2021.: 0,30%), odnosno 136.758 kuna (2021.: 117.317 kuna).

Na datum izvještavanja 17,31% (2021: 14,91%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u američkim dolarima, dok je istovremeno 2,44% neto imovine Fonda bilo zaštićeno od tečajnog rizika na američki dolar putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na američki dolar za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,15% (2021.: 0,13%), odnosno 56.020 kuna (2021.: 49.198 kuna).

Izloženost imovine Fonda prema euru, odnosno američkom dolaru koja proizlazi iz forward ugovora nominalnih vrijednosti prikazana je u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
	Nominalna vrijednost (u valuti)	Nominalna vrijednost (u valuti)
Euro	-	120.795
Američki dolar	130.000	130.000

Izloženost Fonda deviznim forward ugovorima na datum izvještavanja opisana je dodatno u *bilješci 13: Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti*.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik specifičnih instrumenata

Fond ulazi u termske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Termski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Termski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Termski ugovori koji imaju pozitivnu fer vrijednost rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti termskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove termskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih finansijskih instrumenata.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospjeća. Neispunjavanje obveza od strane izdavatelja prema Fondu ugrozilo bi likvidnost Fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na izvještajni datum, kako je prikazano u izvještaju o finansijskom položaju.

Rizik da druga ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovani instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Fond posluje s finansijskim institucijama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2022. godine sljedeća finansijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja. U 2022. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja kreditnim rizikom Fonda.

Fond je također indirektno bio izložen kreditnom riziku kroz svoja ulaganja u investicijske fondove koji ulažu u dužničke vrijednosnice. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države ili korporativni izdavatelji. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane drugih država ili korporativnih izdavatelja. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje. Fer vrijednost finansijske imovine najbolje prikazuje izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno. Rizik koji se odnosi na nepodmirene transakcije smatra se malim s obzirom na kratko razdoblje podmirenja.

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

	Rejting	31.12.2021. kn	31.12.2021. %	31.12.2022. kn	31.12.2022. %
Novčana sredstva	Bez rejtinga	1.487.038	3,82%	3.178.097	8,43%
Dužnički vrijednosni papiri	AAA	461.208	1,19%	461.208	1,22%
	AA+	742.081	1,91%	1.905.446	5,05%
	BBB+	-	0,00%	14.663.253	38,86%
	BBB-	16.179.703	41,66%	-	0,00%
	B	-	0,00%	280.471	0,74%
	B-	285.493	0,74%	-	0,00%
Ostala potraživanja	Bez rejtinga	8.043	0,02%	4.958	0,01%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		19.163.566	49,34%	20.493.433	54,31%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		19.677.701	50,66%	17.241.345	45,69%
Ukupno imovina		38.841.267	100,00%	37.734.778	100,00%

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska imovina Fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještaja da stranke u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze (isključujući rizik instrumenata kroz ulaganja u investicijske fondove):

	31.12.2021.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2022.
	kn	%	kn	%
<i>Financijski instrumenti s kreditnim rizikom</i>				
Državni rizik				
- Republika Hrvatska	16.179.703	41,65%	14.663.253	38,86%
- Sjedinjene Američke Države	742.081	1,91%	1.905.446	5,05%
Supranacionalni rizik	461.208	1,19%	461.208	1,22%
Korporativni rizik prema industriji				
- Komunalne usluge	285.493	0,74%	280.471	0,74%
Novčana sredstva	1.487.038	3,83%	3.178.097	8,42%
Ostala potraživanja	8.043	0,02%	4.958	0,01%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	19.163.566	49,34%	20.493.432	54,31%
Ostala imovina	19.677.701	50,66%	17.241.345	45,69%
Ukupna imovina	38.841.267	100,00%	37.734.778	100,00%

Na dan 31. prosinca 2022. godine od ukupne izloženosti imovine Fonda 38,86% (31. prosinca 2021.: 41,66%) se odnosi na izloženost prema Republici Hrvatskoj.

Rizik likvidnosti

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje smatra da ovaj rizik nije značajan na temelju dosadašnjeg iskustva u upravljanju Fondom.

Rizik likvidnosti, također poznat pod nazivom rizik financiranja, je i rizik da će Fond imati poteškoća u prikupljanju sredstava za podmirenje obveza povezanih s finansijskim instrumentima. S obzirom da Fond nema značajnih obveza u pogledu finansijskih instrumenata, rizik postoji jedino u dnevnom poslovanju. Zbog dobrog položaja Fonda glede likvidnosti, rizik je vrlo nizak.

Finansijski instrumenti koje posjeduje Fond sastoje se uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice. U sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu se lako prodati bilo direktno ili kroz repo ugovore u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti.

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava Društva za upravljanje dnevno prati likvidnu poziciju Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Sve finansijske obveze, osim obveza koje proistječu iz repo ugovora, su nekamatonosne pa su očekivani odljevi jednaki nominalnom iznosu. Za repo ugovore očekivani odljevi uključuju i kamate koje se plaćaju na iznos uzajmljenih sredstava sve do dana isteka repo ugovora.

Na dan 31. prosinca 2022. godine ukupne obveze, iskazane kao nediskontirane vrijednosti, iznosile su 58.853 kuna (31. prosinca 2021.: 59.021 kuna) te se moraju podmiriti kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
do 1 mjeseca	55.585	51.533
od 1 do 3 mjeseca	3.436	7.320
od 3 do 12 mjeseci	-	-
Ukupno	59.021	58.853

Ročnost finansijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijska ulaganja koja se mjere po amortiziranom trošku i finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka u razredu do mjesec dana analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Do 1 mjeseca	21.299.110	20.524.232
Od 1 do 3 mjeseca	1.606.482	31.044
Od 3 do 12 mjeseci	1.563.043	1.890.695
Preko godine dana	14.372.631	15.288.807
Ukupno	38.841.267	37.734.778

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Sukladno procedurama za upravljanje rizicima likvidnosti, Društvo za upravljanje analizira likvidnost imovine Fonda na osnovu mogućnosti prodaje pojedine imovine u određenom vremenskom razdoblju te klasificira imovinu prema stupnju likvidnosti na visoko likvidnu, umjerenou likvidnu i nisko likvidnu. Dodatno se analiziraju i očekivane uplate u Fond, kao i isplate iz Fonda u svrhu ostvarivanja prava na mirovinu. Definirane obveze Fonda odnose se na sve obveze Fonda s osnova provedenih, a neizvršenih transakcija, troškova, obveza spram izvedenica te očekivanih naknada na imovinu fonda do ročnosti od 12 mjeseci. Mogućnost pokriće obveza Fonda do ročnosti od 12 mjeseci s imovinom visoke likvidnosti te izračun omjera likvidnosti, kao dostupne likvidnosti Fonda u odnosu na ukupne potrebe za likvidnošću, prikazana je u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Imovina visoke likvidnosti	36.872.144	35.881.059
Očekivane uplate u fond	3.870.000	3.648.758
Dostupna likvidnost za pokriće obveza	40.742.144	39.529.817
Definirane obveze fonda	598.688	582.553
Očekivane isplate iz fonda	1.750.000	2.072.732
Ukupne potrebe za likvidnošću	2.348.688	2.655.285
Omjer likvidnosti	17,35	14,89

Otkupivi udjeli

Svi otkupivi udjeli Fonda u potpunosti su plaćeni. U neto imovinu Fonda spadaju navedeni otkupivi udjeli bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni zakonski uvjeti, svaki udio može se otkupiti iz Fonda te se isplata vrši po cijeni udjela Fonda na datum otkupa, u rokovima određenim prospektom Fonda. Relevantna kretanja u neto imovini Fonda iskazana su u Izvještaju o promjenama u neto imovini Fonda. U skladu s ciljevima iznesenima u bilješci 1: Opći podaci te politikama upravljanja rizicima, Društvo za upravljanje nastoji uključiti primljene doprinose u Fond u odgovarajuća ulaganja Fonda pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti Fonda kako bi se omogućio pravovremeni otkup udjela. Ako je potrebno, Društvo za upravljanje može povećati likvidnost Fonda kratkoročnim pozajmicama putem repo poslova, tj. poslova prodaje i ponovnog otkupa vrijednosnih papira ili prodajom imovine Fonda.

Cijena udjela Fonda na dan izvještavanja iznosi 296,6145 kuna (2021.: 318,5404 kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

14. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktnе ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Društvo za upravljanje je u cilju smanjenja operativnih rizika izvršilo strogu podjelu poslovnih procesa i odgovornosti u skladu sa pravnim propisima, pravilima Raiffeisen Grupe, internim procedurama te primjenjujući najbolju praksu u industriji za slučaj specifičnih poslovnih procesa. Društvo za upravljanje nastoji smanjiti operativni rizik maksimalnom automatizacijom procesa kod redovnih poslovnih aktivnosti, zaštitom prostorija i IT sustava, postojanjem dopunskog IT sustava u slučaju pojave nepogode te provođenjem redovitih kontrola poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje, interne revizije, Upravljanja rizicima i drugih organizacijskih jedinica Društva za upravljanje koje sudjeluju u kontroli poslovanja kao i nadzorom od strane vlasnika Društva za upravljanje.

Društvo za upravljanje je ustrojilo učinkovita i primjerena pravila za prepoznavanje, upravljanje, praćenje i sprečavanje sukoba interesa te uspostavilo neovisnu funkciju praćenja usklađenosti koja je zadužena za primjenu i nadzor tih pravila.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FER VRIJEDNOST

Većina finansijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge finansijske instrumente, uključujući potraživanja u postupku namire, obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire, ostale obveze i obračunate troškove knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospijeća ovih finansijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerena fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerena fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa.

Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Glavne metode i pretpostavke za procjenu fer vrijednosti finansijskih instrumenata su opisane u *bilješci 2: Pregled temeljnih računovodstvenih politika*.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze Fonda koja se mjeri po fer vrijednosti na datum izvještavanja:

2022.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasnički vrijednosni papiri	10.539.274	-	1.388.229	11.927.503
Ulaganja u investicijske fondove	5.313.843	-	-	5.313.843
Dužničke vrijednosnice	1.905.446	-	-	1.905.446
Imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	995.091	8.560.248	-	9.555.339
Ukupno	18.753.654	8.560.248	1.388.229	28.702.131
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	-	7.320	-	7.320
Ukupno obveze	-	7.320	-	7.320

2021.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasnički vrijednosni papiri	11.932.887	-	1.281.667	13.214.554
Ulaganja u investicijske fondove	742.081	-	-	742.081
Dužničke vrijednosnice	6.463.148	-	-	6.463.148
Imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	1.953.626	9.496.821	-	11.450.447
Ukupno	21.091.742	9.496.821	1.281.667	31.870.230
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	-	3.436	-	3.436
Ukupno obveze	-	3.436	-	3.436

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Društvo za upravljanje, sukladno Pravilniku i internoj proceduri za vrednovanje instrumenata, krajem svakog mjeseca provjerava aktivnost instrumenata u portfelju Fonda na osnovu kriterija navedenih u *bilješci 2: Pregled temeljnih računovodstvenih politika*.

U slučaju promjene statusa aktivnosti nekog instrumenta, Društvo za upravljanje mijenja način vrednovanja istog. Provjerom aktivnosti tržišta za kraj 2022. godine obveznica RHMF-O-287A bila je klasificirana u razinu 2 s obzirom da se istom nije trgovalo na aktivnom tržištu. Provjerom aktivnosti tržišta za kraj 2021. godine obveznica RHMF-O-287A bila je klasificirana u razinu 1 (trgovanje na aktivnom tržištu).

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na ostvarenim tržišnim cijenama na datum izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ukoliko su zadovoljeni uvjeti navedeni u *bilješci 2*. Tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu koju drži Fond ovisi o vrsti instrumenta i definirana je u *bilješci 2*. Instrumenti uključeni u razinu 1. su instrumenti koje čine prvenstveno ulaganja u državne obveznice i vlasničke instrumenate koji su klasificirani kao finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i terminska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2. Razina 2 uključuje najvećim dijelom državne obveznice vrednovane po krivuljama prinosa eksternih cjenovnih servisa i dio korporativnih obveznica čija se vrijednost procjenjuje uzimajući u obzir krivulje prinosa državnih obveznica te usklađene za raspon između prinosa do dospijeća same korporativne obveznice i prinosa do dospijeća referentnih državnih obveznica, određenog u trenutku izdavanja korporativne obveznice ili naknadno korigiranog ovisno o promjenama u kreditnom riziku izdavatelja korporativne obveznice, tj. cijenama ostvarenim transakcijama na tržištu.

Ulagni podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi. Ulagni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerjenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerjenja. Međutim, cilj mjerjenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerjenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda diskontiranog novčanog toka
- Metoda usporednih vrijednosti (Peer grupa).

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Tablica u nastavku prikazuje ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta i učinak promjene jedne ili više takvih pretpostavki u pozadini tehnika procjene usvojenih na temelju razumnih mogućih alternativnih pretpostavki.

Fer vrijednost	Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Korišteni input	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna)	Promjena fer vrijednosti cijene
CIAK GRUPA	341.434	Procjena korištenjem diskontiranih novčanih tokova	diskontna stopa; stope rasta; stopa terminalnog rasta	7,05%; 10%; 2%	+/- 10 p.b. +34.143
D.D.					
- CIAK-R-A					
MERITUS ULAGANJA	1.046.795	Procjena korištenjem diskontiranih novčanih tokova	diskontna stopa; stope rasta; stopa terminalnog rasta	7,09%; 10%; 2%	+/- 10 p.b. +104.680
d.d.					
- MRUL-R-A					

Sljedeća tablica prikazuje kretanje između početnih i završnih stanja za mjerjenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

	Ukupno
Stanje na 31. prosinca 2021.	1.281.667
Neto dobici priznati kroz dobit ili gubitak	106.562
Kupnje/ Prodaje	-
Prijenos u/iz razine 3	-
Stanje na 31. prosinca 2022.	1.388.229

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

15. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti koji se ne mijere po fer vrijednosti

Na dan 31. prosinca 2022. godine, ulaganja u finansijske instrumente koji se vrednuju po amortiziranom trošku iznose 5.849.593 kuna (31. prosinca 2021.: 5.475.956 kuna) .Klasifikacija fer vrijednosti tih instrumenata prikazana je u slijedećoj tablici:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Razina 1	2.386.537	4.322.276
Razina 2	3.428.134	925.016
Ukupno	5.814.671	5.247.292

Ostali finansijski instrumenti koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju kratkoročnu finansijsku imovinu i obveze čija neto knjigovodstvena vrijednost približno predstavlja fer vrijednost.

16. POVEZANE STRANE

U skladu sa Zakonom, povezane strane Društva za upravljanje i Fonda su dioničari Društva za upravljanje i njegovi direktni ili indirektni vlasnici s udjelom iznad 10%, članovi Upravnog i Nadzornog odbora Društva za upravljanje i njihova bliža rodbina, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva za upravljanje i Fonda te Depozitar. Naknade Upravi i drugom ključnom rukovodstvu kako je navedeno iznad, plaćaju se iz imovine Društva za upravljanje, te su u skladu s tim prikazane u finansijskom izvještaju Društva za upravljanje.

2022.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	3.177.846	2.172	47.053	93.469
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	-	47.664	-	562.595
Ukupno	3.177.846	49.836	47.053	656.064

2021.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
ADDIKO BANK D.D.	10.620	-	120	6.693
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	1.476.418	732	5	13.672
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	-	48.466	-	545.920
Ukupno	1.487.038	49.198	125	566.285

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

17. UTJECAJ SUKOBA U UKRAJINI I INFLACIJE NA POSLOVANJE FONDA

Globalna makroekonomска i tržišna kretanja u 2022. godini bila su obilježena utjecajem sukoba u Ukrajini, koji je započeo krajem veljače 2022. godine, a što je dovelo do značajnog povećanja neizvjesnosti na tržištima kapitala zbog geopolitičkih rizika. Iako utjecaj pandemije virusa SARS-CoV-2 u 2022. godini više nije bio primaran, i dalje je postojala određena neizvjesnost oko daljnog razvoja pandemije i oporavka svjetskog gospodarstva. Osim pojave geopolitičkih rizika zbog sukoba u Ukrajini, najveći utjecaj na poslovanje Fonda došao je od porasta inflacije uzrokovanog značajnim porastom cijena energenata te posljedičnog porasta kamatnih stopa na tržištima kapitala.

Naime, odgovor centralnih banaka na podizanje cijena proizvoda i usluga bilo je rezolutno podizanje kamatnih stopa, a što se posljedično odrazilo na značajno povećanje troška zaduženja subjekata na tržištima kapitala te značajnog pada cijena dužničkih instrumenata. S druge strane geopolitički rizici, inflacija i značajan porast troškova poduzeća, uz zadržavanje sličnih razina prihoda kao i proteklih godina, doveo je do pada njihove profitabilnosti, a time i do pada cijena dionica na burzama.

Fond većinu svojih ulaganja ostvaruje u Republici Hrvatskoj. Globalna geopolitička kriza i inflacija imali su značajan utjecaj na hrvatsko gospodarstvo u 2022. godini, premda je zbog dobrih rezultata u turizmu i oporavkom ostalih grana industrije nakon pandemijskih godina, a prema prvoj procjeni Državnog zavoda za statistiku, isto ostvarilo realni rast u 2022. godini od 6,3% u odnosu na prethodnu godinu. Sredinom 2022. godine odobren je ulazak Republike Hrvatske u eurozonu od 1. siječnja 2023. godine, a posljedično tome su tijekom 2022. godine smanjene i premije rizika na Republiku Hrvatsku, a time i premije rizika na većinu gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj. Stoga su vodeće svjetske kreditne rejting agencije sredinom srpnja 2022. godine značajno povećale kreditni rejting Republike Hrvatske. Indeks potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj krajem prosinca 2022. godine porastao je za 13,1% u odnosu na prosinac 2021. godine. Dio inflatornog udara na potrošače i poduzeća, amortizirale su mjere Vlade Republike Hrvatske uz zadržanje trenda smanjenja duga u BDP-u.

S obzirom na značajan porast kamatnih stopa na tržištima kapitala u 2022. godini, očekivano su i obveznice Republike Hrvatske ostvarile pad za 12,4%. Dioničko tržište u Republici Hrvatskoj imalo je značajno manji pad u 2022. godini te je vrijednost dioničkog indeksa CROBEXtr smanjena za 1,7%. S druge strane, obveznice na razvijenim inozemnim tržištima kapitala ostvarile su pad od 11,2%, dok su inozemne dionice pale za 12,8%. Posljedično padu prinosa gotovo svih klasa imovine, Fond je u 2022. godini ostvario prinos od -6,88%. S druge strane, tržišni rizik Fonda je s razine od 4,7% na početku godine, a nakon većeg povećanja početkom ožujka 2022. godine na razinu od 11,3%, krajem godine došao do razine volatilnosti od 5%. Međutim, prinos Fonda od početka njegovog rada izražen na godišnjoj razini na kraju 2022. godine iznosio je 6,05% (2021.: 6,84%) te stoga pad prinosa Fonda u 2022. godini nije značajnije utjecao na dugoročno poslovanje Fonda.

Društvo primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala te je takvim pristupom u 2022. godini ostvarilo bolje prinose u pojedinim klasama imovine u odnosu na prinose referentnih indeksa pojedinih klasa imovine. Također, navedeni pristup omogućuje Društvu da odgovori na pojavu šokova na tržištima kapitala na primjer način, a imajući u vidu i dugoročnu strategiju upravljanja imovinom Fonda. Sustav upravljanja rizicima koji je Društvo uspostavilo omogućuje primjereni odgovor na pojavu šokova na tržištima kapitala, kako sa strane praćenja razine volatilnosti Fonda i pojedinih klasa imovine koje čine portfelj Fonda, tako i sa strane praćenja utjecaja tržišnih šokova na prinose i rizike Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Sukladno Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN br. 57/2022) od 1. siječnja 2023. godine valuta Fonda je euro.

Nakon datuma bilance poslovanje Fonda i Društva nastavilo se u okolnostima koje su obilježile 2022. godinu, tj. u uvjetima geopolitičke neizvjesnosti, značajnog nivoa inflacije te moguće pojave recesije kako u Republici Hrvatskoj i tako i kod najvažnijih svjetskih gospodarstava. Ipak posljednjih mjeseci 2022. godine te u siječnju i veljači 2023. godine, vodeća svjetska gospodarstva bilježe prve znakove nižih stopa inflacije. Do sredine ožujka 2023. godine hrvatsko dioničko tržište ostvarilo je rast od 14%, dok je prinos na hrvatske državne obveznice iznosio -0,8%. U istom razdoblju inozemna razvijena dionička tržišta porasla su za 2,7%, dok su obveznička tržišta imala rast od 1,2%. S obzirom na kretanja tržišta kapitala početkom 2023. godine, prinos Fonda je u navedenom razdoblju iznosio 2,68%, dok je tržišni rizik Fonda blago pao u odnosu na kraj 2022. godine na razinu od 4,6%.

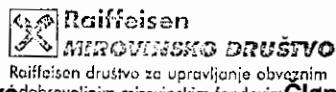
Neovisno od budućih kratkoročnih kretanja na finansijskim tržišima, mirovinski fondovi su dugoročni ulagači te se očekuje da utjecaj tržišnih šokova, koji se događaju s vremenom na vrijeme, tijekom vremena investiranja bude neutraliziran kada dođe do oporavka tržišta. Stoga, Uprava Društva za upravljanje ne očekuje značajan dugoročno negativni utjecaj geopolitičke situacije i ostalih ekonomskih rizika na poslovanje Fonda. Na temelju trenutno dostupnih informacija, ne predviđa se neposredan i značajan negativan utjecaj na Fond, njegovo poslovanje, finansijski položaj i rezultate poslovanja. Također, Fond tijekom 2022. godine, kao i u razdoblju od početka 2023. godine do objave izvještaja nije imao likvidnosnih problema. Međutim, ne može se isključiti mogućnost da produženo razdoblje geopolitičke nesigurnosti te materijalizacija drugih ekonomskih rizika neće imati štetan utjecaj na Fond, njegov finansijski položaj i rezultate poslovanja, kratkoročno i srednjoročno gledano. Menadžment nastavlja pažljivo pratiti situaciju te će reagirati dalnjim mjerama ublažavanja utjecaja takvih događaja i okolnosti kako se događaju. Operativno poslovanje Društva početkom 2023. godine odvija se normalno, a Društvo nema operativnih ili likvidnosnih problema.

19. POTENCIJALNE I PREUZETE OBVEZE

Društvo na dan 31. prosinca 2022. godine nema potencijalnih ni preuzetih obveza (31. prosinca 2021. godine: nema nepredviđenih obveza).

20. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje odobrila je i potpisala Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. dana 31. ožujka 2023. godine:

Predsjednik Uprave

Gordan Šumanović

Članica Uprave

Eva Horvat

Član Uprave

Bojan Vuković